

**Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Факультет обліку і аудиту
Кафедра економічної експертизи і аналізу бізнесу**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

з вивчення дисципліни

«ПОДАТКОВІ РОЗРАХУНКИ

I

ЗВІТНІСТЬ»

**ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ
З НАПРЯМУ 6.030509 – “ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ”**

Тернопіль – 2018

Навчально-методичний комплекс з вивчення дисципліни «Податкові розрахунки і звітність» / Укл. Бречко О.В. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 78 с.

Укладач:

Бречко О.В. – к.е.н., доцент кафедри економічної експертизи та аналізу бізнесу ТНЕУ

Рецензент:

Десятнюк О.М. – д.е.н., професор кафедри податків і фіскальної політики ТНЕУ

Відповідальний за випуск:

Адамик О.В. – к.е.н., доцент кафедри економічної експертизи та аналізу бізнесу ТНЕУ

Затверджено Вченою радою факультету обліку і аудиту ТНЕУ від 14.09.2018р., протокол №1

ЗМІСТ

Вступ	4
Опис робочої програми	5
<i>Змістовий модуль 1</i>	
<i>Тема 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВИХ РОЗРАХУНКІВ І ЗВІТНОСТІ У СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ</i>	11
<i>Тренінговий блок по темі 1</i>	15
<i>Тема 2. ПОРЯДОК ДЕКЛАРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ</i>	
<i>Тренінговий блок по темі 2</i>	18
	25
<i>Тема 3. ПОДАТКОВІ РОЗРАХУНКИ З АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ ТА МИТА</i>	29
<i>Тренінговий блок по темі 3</i>	34
<i>Тема 4. МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА РОЗРАХУНКУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ</i>	37
<i>Тренінговий блок по темі 4</i>	41
<i>Змістовий модуль 2</i>	
<i>Тема 5. СИСТЕМА ДЕКЛАРУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ</i>	44
<i>Тренінговий блок по темі 5</i>	49
<i>Тема 6. ПОДАТКОВІ РОЗРАХУНКИ І ЗВІТНІСТЬ У СФЕРІ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ</i>	52
<i>Тренінговий блок по темі 6</i>	60
<i>Тема 7. ОБЛІК ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ НА ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ПОДАТКОВІ РОЗРАХУНКИ ЗА СПЕЦІАЛЬНИМИ РЕЖИМАМИ ОПОДАТКУВАННЯ</i>	62
<i>Тренінговий блок по темі 7</i>	71
 Питання для самостійної роботи студентів	 75
 Рекомендована література	 76

Вступ

Однією з важливих умов формування цивілізованих ринкових відносин у державі є побудова і функціонування ефективної податкової системи, яка у ринкових умовах має вдосконалюватись в процесі реалізації податкового обліку та застосування методів розрахунків та сплати податків. Ефективність податкової системи багато в чому визначається процесом реалізації її функцій, через податковий облік, як інструмент відображення реальної економічної ситуації та забезпечення контролю за справлянням податкових платежів. Податкові розрахунки та достовірність відображення операцій у податковій звітності є однією з умов ефективності діяльності будь-якого підприємства, а тому облікове забезпечення звітності є надзвичайно важливим, з врахуванням системи фінансових санкцій за порушення правил її заповнення та доведення до аутентифікації у фіскальних органах.

Складність механізму визначення об'єкта та бази оподаткування податками та зборами (обов'язковими платежами), заповнення податкової звітності в умовах постійної зміни її форм та видів, а також необхідність розуміння всіх складових процесу оподаткування в системі господарських операцій, зумовили актуальність вивчення студентами напряму підготовки «Облік і оподаткування» дисципліни «Податкові розрахунки і звітність».

Предметом дисципліни «Податкові розрахунки і звітність» є господарські операції та відображення їх у податковому обліку, розрахунках і звітності в процесі декларування та сплати податкових платежів.

Мета дисципліни – засвоєння: теоретичних і методологічних засад справляння податків; загальних питань щодо організації ведення податкового обліку; методики розрахунку податків і зборів, порядку складання та подання податкової звітності; практичних навичок розрахунку суми податкового зобов'язання, що підлягає сплаті до бюджету, організації декларування доходів та заповнення форм податкової звітності. Також вивчення дисципліни передбачає отримання та систематизацію студентами знань і розуміння основних сфер оподаткування господарської діяльності, послідовності відображення господарських операцій в процесі аналізу податкового законодавства.

НМК підготовлений відповідно до програми з навчальної дисципліни «Податкові розрахунки і звітність», покликаний допомогти студентам опанувати теоретичні і практичні основи формування бази оподаткування, складання податкової звітності та виправлення помилок в ній, а також основні методи і форми подання звітності до органів контролю за справлянням податкових платежів.

ОПИС РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

Змістовий модуль 1. Податкові розрахунки і звітність у сфері непрямого оподаткування та оподаткування доходів юридичних осіб платників податків

Тема 1. Теоретичні аспекти податкових розрахунків та звітності у системі оподаткування

Загальні принципи організації податкових розрахунків і звітності в Україні. Концептуальні основи податкових розрахунків, їх законодавча, нормативна та інструктивна база. Суть і значення податкової звітності, її основні завдання.

Роль податкових розрахунків і звітності в інформаційній системі управління. Користувачі інформації податкової звітності. Податкова звітність як основа податкових розрахунків. Необхідність складання та подання податкової звітності платниками податків.

Порядок затвердження форм податкової звітності. Взаємозв'язок податкового та фінансового обліку. Порядок складання і методи подання податкової звітності платниками податків. Податкові розрахунки як складова частина системи оподаткування.

Форми та методи складання та подання податкової звітності. Основи організації податкової роботи у сфері декларування доходів, майна та інших об'єктів оподаткування суб'єктами господарювання в Україні. Завдання, функції та права контролюючих органів. Порядок визначення обсягу податкових зобов'язань контролюючими органами.

Система штрафних (фінансових) санкцій за несвоєчасне подання податкової звітності та розрахунків з бюджетами та державними цільовими фондами.

Застосування системи електронної обробки і подання податкової звітності «MeDoc».

Література: 3, 4, 6, 10, 11, 12, 13, 53, 54, 59, 60.

Тема 2. Порядок декларування податку на додану вартість

Методи обчислення податку на додану вартість.

Первинний облік податку на додану вартість. Визначення об'єкта та бази оподаткування податком на додану вартість.

Порядок складання та заповнення податкових накладних. Особливості ведення реєстру отриманих та виданих податкових накладних та реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Порядок формування податкового зобов'язання звітного періоду. Порядок формування податкового кредиту звітного періоду.

Методика використання даних аналітичного обліку для складання декларації з податку на додану вартість.

Форми податкової декларації, порядок їх заповнення та особливості подання податкової декларації з ПДВ.

Розрахунок суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету. Порядок відшкодування податку на додану вартість та складання розрахунку відшкодування суми податку з бюджету.

Література: 2, 4, 12, 24, , 26, 28, 37, 38, 41, 43, 44, 54.

Тема 3. Податкові розрахунки з акцизного податку та мита

Фіскальні та регулюючі аспекти системи податків на споживання.

Умови справляння акцизного податку. Елементи нарахування та механізм обчислення акцизного податку. Види ставок акцизного податку та порядок їх застосування.

Механізм розрахунку податкового зобов'язання з акцизного податку, що підлягає сплаті до бюджетів. Особливості заповнення та подання декларації акцизного податку суб'єктами підприємницької діяльності. Порядок та терміни сплати акцизного податку.

Порядок визначення податкового зобов'язання з акцизного податку при ввезенні товарів та інших предметів на митну територію України. Умови справляння та декларування об'єктів оподаткування.

Порядок визначення та елементи розрахунку мита.

Механізм розрахунку податкового зобов'язання з ввізного мита, що підлягає сплаті до бюджету. Особливості декларування об'єкта оподаткування та податкового зобов'язання з ввізного мита суб'єктами підприємницької діяльності. Умови нарахування та сплати податку. Контроль за достовірністю нарахування та своєчасністю перерахування мита.

Література: 4, 15, 18, 19, 39, 49, 54.

Тема 4. Методика обліку та розрахунку податку на прибуток підприємств

Основи оподаткування корпорацій. Фундаментальні основи формування та складання звітності підприємств і організацій. Зміст і завдання фінансової та податкової звітності.

Платники податку на прибуток і їх статус. Ставки податку і умови їх використання.

Склад і види доходів. Порядок формування та структура доходів підприємств та організацій.

Склад і види витрат звітного періоду. Порядок формування та структура витрат звітного періоду. Формування витрат підприємства пов'язаних з придбанням товарів (робіт, послуг), через нерезидентів розташованих в офшорних зонах.

Амортизаційні відрахування: сутність, значення та порядок визначення. Особливості застосування методів нарахування амортизації. Амортизація нематеріальних активів: норми та особливості застосування. Порядок відображення амортизаційних відрахувань в Декларації з податку на прибуток підприємств. Податкові різниці.

Методика визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню. Порядок перенесення від'ємного значення об'єкта оподаткування на наступні звітні періоди.

Порядок оподаткування доходів нерезидентів від: провадження господарської діяльності; здійснення портфельних інвестицій у процентні облігації чи процентні казначейські зобов'язання, випущені за рішенням резидента; суми доходів, отриманих у вигляді страхових внесків, платежів або премій від перестраховування ризиків та рекламних послуг на території України.

Механізм оподаткування дивідендів. Види доходів нерезидентів, які не підлягають оподаткуванню. Особливості утримання податку на прибуток.

Відповідальність платників податку на прибуток та резидентів за правильність нарахування, своєчасність сплати та дотримання податкового законодавства.

Порядок складання та строки подання декларації по податку на прибуток.

Література: 4, 5, 12, 16, 21, 23, 24, 25, 29, 33, 34, 42, 50, 51, 52, 54.

Змістовий модуль 2

Податкові розрахунки з податків на доходи фізичних осіб та інших прямих податків

Тема 5. Система декларування доходів фізичних осіб

Платники податку та порядок визначення їх статусу.

Порядок визначення об'єкта оподаткування. Об'єкти оподаткування податком на доходи фізичних осіб. Склад і види загального місячного оподатковуваного доходу. Доходи, які не включаються до загального місячного оподатковуваного доходу. Структура загального річного оподатковуваного доходу. Різниця в оподаткуванні винагороди за працю і доходу від використання капіталу.

Механізм нарахування доходів у вигляді заробітної плати та у негрошових формах.

Податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб, її сутність та значення в оподаткуванні доходів громадян. Підстави для нарахування податкової знижки і види витрат, які включаються до її складу.

Особливості визначення доходів фізичних осіб одержаних внаслідок їх інвестиційної діяльності, управління власністю та іншими активами та порядок їх оподаткування. Категорії доходів від інвестиційної діяльності та управління власністю: інвестиційний дохід; дохід від нерухомості та іншого майна; дохід від капіталу; дохід від приросту капіталу.

Особливості нарахування і сплати податку з окремих видів доходів. База оподаткування. Ставки податку і умови їх використання.

Порядок оподаткування та декларування доходів нерезидентів (фізичних осіб) одержаних на митній території України. Види доходів нерезидентів, які не підлягають оподаткуванню. Механізм перерахування та зарахування податку на доходи фізичних осіб до бюджету.

Зобов'язання, права та відповідальність платників і податкових агентів за нарахування, утримання та сплату податку на доходи фізичних осіб до бюджету. Відповідальність за несвоєчасне повернення суми надміру утриманого податку з бюджету. Порядок заповнення річних декларацій та умови їх подання.

Література: 1, 4, 5, 8, 9, 12, 20, 27, 31, 32, 36, 40, 45, 54.

Тема 6. Податкові розрахунки і звітність у сфері майнового оподаткування

Сутність та роль майнового оподаткування у формуванні ринкових відносин в Україні. Види майнових та інших податків пов'язаних з майном фізичних осіб. Платники та умови справляння майнових податків.

Платники плати за землю. Об'єкти справляння плати та підстава для нарахування податку. Пільги по сплаті плати за землю. Ставки податку. Механізм розрахунку земельного податку. Особливості узгодження сум плати за землю та терміни сплати.

Платники транспортного податку. Види об'єктів оподаткування і пільги при справлянні транспортного податку. Ставки податку. Порядок розрахунку транспортного податку. Механізм та терміни сплати податку.

Платники податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Об'єкт та база справляння податку. Пільги та ставки щодо сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Порядок обчислення та сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Література: 4, 30, 35, 54, 4 дод., 5 дод.

Тема 7. Облік доходів фізичних осіб – підприємців на загальній системі оподаткування та податкові розрахунки за спеціальними режимами оподаткування

Прибуткове оподаткування підприємницької діяльності: сутність, значення і методика визначення оподатковуваних доходів. Платники податків: критерії визначення та порядок обліку.

Дохід і його види. Склад витрат, документальне підтвердження та їх розрахунок податковими органами. Порядок і особливості розрахунку оподаткованого доходу. Умови і порядок обчислення податку фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності.

Особливості обліку доходів і витрат фізичної особи від зайняття підприємницькою діяльністю.

Порядок заповнення та подання податкової звітності. Механізм перерахування сум податку до бюджету.

Порядок нарахування єдиного соціального внеску з доходу фізичних осіб – суб'єктів господарювання. Особливості складання та подання розрахунку авансових сум та суми єдиного соціального внеску.

Особливості застосування спрощеної системи оподаткування.

Порядок переходу платників податків на спрощену систему оподаткування. Порядок встановлення і чинники диференціації ставок оподаткування.

Структура і порядок заповнення реєстрів обліку при спрощеній системі. Податкова звітність платників: порядок заповнення декларації і узгодження податкових зобов'язань.

Порядок визначення податкових зобов'язань, складання податкової звітності та розрахунків з бюджетом.

Відповідальність платників за правильність нарахування, своєчасність сплати та дотримання податкового законодавства.

Література: 1, 4, 8, 9, 27, 54, 61, 62, 54, 6 дод., 7 дод.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Податкові розрахунки і звітність»

Денна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг
Змістовий модуль 1.					
Податкові розрахунки і звітність у сфері непрямого оподаткування та оподаткування доходів юридичних осіб платників податків					
Тема 1. Теоретичні аспекти податкових розрахунків та звітності у системі оподаткування	2	2	8	-	-
Тема 2. Порядок декларування податку на додану вартість	2	5	10	1	1
Тема 3. Податкові розрахунки з акцизного податку та мита	2	5	8	-	1
Тема 4. Методика обліку та розрахунку податку на прибуток підприємств	2	5	12	1	1
Змістовий модуль 2.					
Податкові розрахунки з податків на доходи фізичних осіб та інших прямих податків					
Тема 5. Система декларування доходів фізичних осіб	2	5	12	1	1
Тема 6. Податкові розрахунки і звітність у сфері майнового оподаткування	2	4	9	-	-
Тема 7. Облік доходів фізичних осіб – підприємців та податкові розрахунки за спеціальними режимами оподаткування	3	4	9	-	-
РАЗОМ:	15	30	68	3	4

Заочна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг
Змістовий модуль 1.					
Податкові розрахунки і звітність у сфері непрямого оподаткування та оподаткування доходів юридичних осіб платників податків					

Тема 1. Теоретичні аспекти розрахунків та звітності у системі оподаткування	1	-	10	-	-
Тема 2. Порядок декларування податку на додану вартість	2	1	16	-	-
Тема 3. Податкові розрахунки з акцизного податку та мита	2	1	16	-	-
Тема 4. Методика обліку та розрахунку податку на прибуток підприємств	2	1	16	-	-
Змістовий модуль 2.					
Податкові розрахунки з податків на доходи фізичних осіб та інших прямих податків					
Тема 5. Система декларування фізичних осіб доходів	2	1	16	-	-
Тема 6. Податкові розрахунки і звітність у сфері майнового оподаткування	2	-	15	-	-
Тема 7. Облік доходів фізичних осіб – підприємців та податкові розрахунки за спеціальними режимами оподаткування	1	-	15	-	-
РАЗОМ:	12	4	104	-	-

Методи оцінювання

В процесі вивчення дисципліни «Податкові розрахунки і звітність» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КПІЗ;
- підсумковий екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Податкові розрахунки і звітність» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (письмовий екзамен)
20%	20%	20%	40%
Тиждень 8	Тиждень 17	Тиждень 17	-

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS шкалою
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Перелік наочних матеріалів та методичних вказівок

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-10
2.	Бланки декларацій, податкових розрахунків	2-10
3.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	2-10

Тема 1

Теоретичні аспекти податкових розрахунків та звітності у системі оподаткування

- 1.1. Сутність та завдання податкових розрахунків
- 1.2. Податкова звітність як основа податкових розрахунків
- 1.3. Порядок визначення обсягу податкових зобов'язань платниками та контролюючими органами
- 1.4. Порядок та умови застосування штрафних (фінансових) санкцій у системі податкових розрахунків

Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення даної теми слід розпочати із визначення місця податкових розрахунків, як *сучасної інформаційно-аналітичної системи, що охоплює процес обліку, накопичення, обробки, підготовки та передачі інформації щодо достовірності визначення обсягу податкових зобов'язань платником податків, податковим агентом чи контролюючим органом*. Спираючись на досвід країн з ринковою економікою, податкові розрахунки слід розглядати як інформаційну систему, що охоплює процес обліку, накопичення, обробки та передачі необхідної фінансової інформації.

Основними прийомами податкових розрахунків виступають: вибірка основних елементів податкової звітності; методи обчислення амортизації; арифметичні операції. Податкові розрахунки мають забезпечити:

— обґрунтовану методику розрахунку бази оподаткування за даними бухгалтерського обліку;

— точність і достовірність визначення податкового зобов'язання;

— правильність формування податкової звітності.

Податкові розрахунки виступають найважливішим елементом загальної системи управління і тісно пов'язані з аналізом, оцінкою, плануванням та контролем. За допомогою податкових розрахунків вимірюється, обробляється і надається конкретна інформація про об'єкти та базу оподаткування, розраховані суми податкового зобов'язання платником податків.

Сьогодні в Україні податкову звітність поділяють на декларації та податкові розрахунки. Податкова декларація на відміну від розрахунку характеризується багатоелементністю і відображає операції та інші події, групуючи їх у широкі категорії відповідно до економічних характеристик. Ці категорії називаються елементами податкової звітності.

Загальні вимоги до складання та подання податкової звітності в Україні регулює Податковий кодекс (ПК) України, ним визначені принципові положення, які використовуються у системі податкової звітності, а саме:

– під час встановлення податку обов'язково визначаються такі елементи:

– строк та порядок подання звітності про обчислення та сплату податку (ст. 7 ПК України);

– платник податків зобов'язаний: вести в установленому порядку облік доходів і витрат, складати звітність, що стосується обчислення і сплати податків та зборів; подавати до контролюючих органів у порядку, встановленому податковим та митним законодавством, декларації, звітність та інші документи, пов'язані з обчисленням і сплатою податків та зборів (ст. 16. ПК України);

– платник податку на прибуток подає разом з відповідною податковою декларацією квартальну або річну фінансову звітність (крім малих підприємств) (ст. 46 ПК України);

– відповідальність за неподання, порушення порядку заповнення документів податкової звітності, порушення строків їх подання контролюючим органам, недостовірність інформації, наведеної у зазначених документах, несуть: юридичні особи, постійні представництва нерезидентів, які відповідно до ПК України визначені платниками податків, а також їх посадові особи (ст. 47 ПК України);

– податкова декларація складається за формою, затвердженою в певному порядку. Форма податкової декларації повинна містити необхідні обов'язкові реквізити і відповідати нормам та змісту відповідних податку та збору. Податкова звітність, складена з порушенням норм ст. 48 ПК України, не вважається податковою декларацією (ст. 48);

– податкова декларація подається за звітний період в установлені ПК України строки органу фіскальної служби, в якому перебуває на обліку платник податків. Платник податків зобов'язаний за кожний встановлений ПК України звітний період подавати податкові декларації (ст. 49 ПК України).

Таблиця 1

Базові звітні (податкові) періоди

Базові звітні (податкові) періоди	Строки подачі по завершенню звітного періоду	Термін сплати податкових зобов'язань
календарний місяць	20 календарних днів	Протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку для подання податкової декларації
календарний місяць для ФОП на спрощеній системі оподаткування, крім 3 групи	20 календарних днів	В момент подачі декларації (якщо останній календарний день припадає на святковий, то переноситься на попередній) – авансовим внеском
календарний квартал	40 календарних днів	Протягом 10 календарних днів
календарний півріччя	40 календарних днів	Протягом 10 календарних днів

календарний рік	60 календарних днів	Протягом 40 календарних днів
календарний рік для платників податку на доходи фізичних осіб	до 1 травня року, що настає за звітним	До 1 серпня року подання декларації
календарний рік для платників податку на доходи фізичних осіб-підприємців	40 календарних днів	Протягом 10 календарних днів (до 19 лютого), що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого ПКУ для подання податкової декларації. Авансові квартальні платежі, протягом 20 днів (до 20 числа місяця, наступного за кожним календарним кварталом (до 20 квітня, до 20 липня і до 20 жовтня))

Податковими правопорушеннями є протиправні діяння (дія або бездіяльність) платників податків, податкових агентів та/або їх посадових осіб, а також посадових осіб контролюючих органів, які призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, установлених ПК України та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи (Ст. 109 п. 109.1 ПК України).

Граничні строки застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) до платників податків відповідають строкам давності для нарахування податкових зобов'язань, визначеним ст. 102 ПК України, які складають 1095 днів (2555 днів для контрольованих операцій). За одне податкове правопорушення контролюючий орган може застосувати тільки **один вид штрафної (фінансової) санкції (штрафу)**, передбаченої ПК України.

Таблиця 2

Види податкових санкцій за порушення податкового законодавства

	Вид правопорушення	Фінансова санкція
1.	Порушення порядку взяття на облік (реєстрації) платника	Для самозайнятих осіб: 170 грн. (повторне – 510 грн.) Для юридичних осіб: 340 грн. (повторне – 1020 грн.)
2.	Неподання або несвоєчасне подання податкової звітності або невиконання вимог щодо внесення змін до податкової звітності	170 грн. за кожне таке неподання, або несвоєчасність 1020 грн. за повторне протягом 365 днів
3.	Неподання платником податків уточнюючого розрахунку	штраф у розмірі 5% від суми самостійно нарахованого заниження

		податкового зобов'язання (недоплати)
4.	Порушення термінів реєстрації податкових накладних ПДВ	- у разі порушення терміну до 15 календарних днів: 10 % від суми ПДВ; - у разі порушення терміну від 16 до 30 календарних днів: 20 % від суми ПДВ; - у разі порушення терміну від 31 до 60 календарних днів: 30% від суми ПДВ; - у разі порушення терміну на 61 і більше календарних днів: 40% від суми ПДВ.
5.	Несплата (неперерахування) фізичною особою - платником єдиного податку авансових внесків єдиного податку	Штраф 50% від суми єдиного податку
6.	Порушення правил сплати (перерахування) податків	1. затримка до 30 календарних днів включно – штраф 10% від розміру податкового зобов'язання; 2. затримка понад 30 календарних днів наступних за останнім днем строку сплати ПЗ – штраф 20% від розміру податкового зобов'язання.
7.		

Пеня – плата у вигляді процентів, нарахованих на суму податкового боргу (без урахування пені), що справляється з платника податків у зв'язку з несвоєчасним погашенням податкового зобов'язання.

Нарахування пені здійснюється на день фактичного погашення податкового боргу (частини податкового боргу) за кожний календарний день прострочення платежу, включаючи день такого погашення.

Розрахунок пені здійснюється за наступним алгоритмом:

$$\sum P = P_o \times ПБ \times D_{нб}, \quad (1.1)$$

де: $\sum P$ – загальна сума пені;

P_o – ставка пені за один день прострочення;

$ПБ$ – сума податкового боргу;

$D_{нб}$ – кількість днів існування податкового боргу.

Пеня, нараховується на суму податкового боргу (включаючи суму штрафних санкцій за їх наявності та без урахування суми пені) із розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України при умові визначення (донарахування) зобов'язань контролюючим органом. При умові,

що платник здійснює розрахунок самостійно облікова ставка НБУ застосовується в розмірі 100%. У першому випадку пеня нараховується з першого дня прострочення зобов'язань, у другому – з 91 дня прострочення.

З 01.01.2017 р. для розрахунку пені застосовують облікові ставки НБУ, що діють на кожен день прострочення. Тобто, у разі зміни ставки пені в період існування податкового боргу, застосовується саме та ставка яка існувала в конкретний податковий період. Формула розрахунку пені в даному випадку буде наступна:

$$\sum I = \dot{I} \times \hat{I} \tilde{N} (\tilde{N} \tilde{N}) \times \ddot{A}_{ia} \div 365 \oplus \dot{I} \times \hat{I} \tilde{N} (\hat{I} \tilde{N}) \times \ddot{A}_{ia} \div 365, \text{ де}$$

ОС(СС) – стара облікова ставка НБУ, до зміни;

ОС(НС) – нова облікова ставка НБУ, після зміни.

ТРЕНІНГОВИЙ БЛОК

Завдання для практичних занять по Темі 1

Задача з розв'язком

За підсумками року платник податку отримав загальний дохід понад 10 млн. грн., але щомісячні авансові внески не нарахував, оскільки не врахував у складі доходів дохід, отриманий ним від пільгових операцій.

Розв'язок:

Такий платник не звільняється від обов'язку сплачувати авансові внески. Йому слід подати уточнюючу Декларацію за рік, у якій задекларувати дохід, отриманий від пільгових операцій, та нарахувати авансові внески. При цьому за кожний місяць, строк сплати авансових внесків за яким уже настав, такий платник повинен сплатити всю суму такої недоплати та штраф у розмірі 3% від такої суми до подання уточнюючого розрахунку, а також пеню.

Задача 1.

Платник ПДВ прострочив погашення податкових зобов'язань, які мав сплатити до 30.07.2018 в розмірі 25000 грн. Фактична дата погашення зобов'язань відбулася у день подачі декларації з ПДВ за серпень 2018 р. Розрахувати суму штрафу та пені, які необхідно сплатити до бюджету разом з податковим боргом, якщо облікова ставка НБУ в період існування податкового боргу була в розмірі 18%, а зобов'язання нараховані контролюючим органом.

Задача 2.

Підприємець 3-ї групи ЄП (неплатник ПДВ) у червні 2018 року виявив, що в декларації за I квартал поточного року він відобразив дохід не в повному розмірі. Заниження доходу - 100 000 гривень, недоплата ЄП - 5 000 гривень. Заборгованість погашається 27.06.2018 самостійно платником шляхом подання уточнюючого розрахунку. Облікова ставка НБУ – 17%.

Обчислити суму штрафу та пені, яку потрібно сплатити в такому випадку.

Задача 3.

Підприємець на 3-й групі (платник ПДВ) виявив 25.06.2018, що занижив своє податкове зобов'язання за підсумками I кварталу 2017 року, в розмірі 1800 грн.. Фактична дата погашення податкового боргу відбувається платником шляхом подання поточної декларації за II квартал 2018 р. Розрахувати суму штрафу і пені для такого платника, якщо він здійснює розрахунок самостійно, дані про зміну облікової ставки за період існування податкового боргу використати із сайту НБУ.

Тестові завдання

1. Податкові декларації за звітний податковий місяць подаються в податкові органи:

- а) протягом 15 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного місяця;
- б) протягом 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного місяця;
- в) протягом 15 робочих днів, наступних за останнім робочим днем звітного місяця;
- г) протягом 20 робочих днів, наступних за останнім робочим днем звітного місяця.

2. Податкові декларації за звітний податковий квартал подаються в податкові органи:

- а) протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу;
- б) протягом 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу;
- в) протягом 20 робочих днів, наступних за останнім робочим днем звітного кварталу;
- г) протягом 40 робочих днів, наступних за останнім робочим днем звітного кварталу.

3. Податкові декларації за звітний податковий рік подаються в податкові органи:

- а) протягом 60 робочих днів, наступних за останнім робочим днем звітного року;
- б) протягом 50 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного року;
- в) протягом 40 робочих днів, наступних за останнім робочим днем звітного року;
- г) протягом 60 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного року.

4. Митні декларації:

- а) прирівнюються до податкових декларацій для цілей нарахування та/або сплати податкових зобов'язань;
- б) прирівнюються до фінансової звітності;
- в) прирівнюються до податкових повідомлень;
- г) не мають відношення до нарахування податкових зобов'язань.

5. Якщо платник податків вважає, що форма податкової декларації, визначена центральним контролюючим органом, збільшує або зменшує його податкові зобов'язання, всупереч закону з такого податку чи збору, він має право:

- а) зазначити цей факт у спеціально відведеному місці в податковій декларації;
- б) не подавати податкової звітності;
- в) не сплачувати податкове зобов'язання;
- г) внести зміни до затвердженої форми звітності.

6. Якого із зазначених реквізитів не повинна обов'язково містити податкова декларація:

- а) тип документа (звітний, уточнюючий, звітний новий);
- б) звітний (податковий) період, що уточнюється;
- в) номер бюджетного рахунку, на який зараховуватиметься податок;
- г) ініціали, прізвища та реєстраційні номери облікових карток посадових осіб платника податків.

7. Що із зазначеного не є підставою для визначення податкових зобов'язань контролюючим органом:

- а) платник податків не подає в установлені строки податкову (митну) декларацію;
- б) рішенням суду, що набрало законної сили, особу визнано винною в ухиленні від сплати податків;
- в) дані перевірок результатів діяльності платника податків свідчать про заниження або завищення суми його податкових зобов'язань, заявлених у податкових (митних) деклараціях, уточнюючих розрахунках;
- г) платник податків декларує від'ємне значення податкового зобов'язання по ПДВ.

8. Податкове зобов'язання вважається узгодженим:

- а) у день отримання платником податків податкового повідомлення від контролюючого органу;
- б) від дня подання податкової декларації;
- в) від дня подання податкової декларації або у день отримання платником податків податкового повідомлення від контролюючого органу;
- г) у день сплати податку.

9. Пеня це:

- а) плата у вигляді процентів, нарахованих на суму податкового боргу (без урахування пені), що справляється з платника податків у зв'язку з несвоєчасним погашенням податкового зобов'язання;
- б) плата у вигляді процентів, нарахованих на суму податкового боргу (з урахування пені), що справляється з платника податків у зв'язку з несвоєчасним погашенням податкового зобов'язання;
- в) плата у вигляді фіксованої суми що справляється з платника податків у зв'язку з несвоєчасним погашенням податкового зобов'язання;
- г) плата у вигляді процентів, нарахованих на суму податкового боргу (без урахування пені), що справляється з платника податків у зв'язку з несвоєчасним поданням податкової декларації.

10. Для зовнішньоекономічних операцій пеня за несвоєчасне надходження виручки із-за кордону нараховується за ставкою:

- а) 0,1% за кожен день прострочення встановленого терміну;
- б) 0,3% за кожен день прострочення встановленого терміну;
- в) 0,5% за кожен день прострочення встановленого терміну;
- г) 0,8% за кожен день прострочення встановленого терміну.

Питання для самоперевірки:

- 1) Охарактеризуйте загальні принципи організації податкових розрахунків і звітності?
- 2) В чому полягає сутність податкових розрахунків і звітності?
- 3) Які контролюючі органи розробляють та затверджують форми податкової звітності?
- 4) У яких випадках податкове зобов'язання обчислюють контролюючі органи?
- 5) В чому полягає роль податкових розрахунків і звітності в інформаційній системі управління?
- 6) Який розмір штрафних санкцій встановлений законодавчо за несвоєчасне подання податкової звітності?

Тема 2

Порядок декларування податку на додану вартість

1. Методи обчислення податку на додану вартість
2. Порядок визначення об'єкта та бази оподаткування податком на додану вартість
3. Порядок формування податкового зобов'язання та податкового кредиту звітного періоду і визначення суми ПДВ до сплати
4. Порядок складання та заповнення податкових накладних.
5. Форми податкової декларації, порядок їх заповнення та особливості подання до податкових органів

Методичні вказівки до вивчення теми

З позиції бухгалтерського обліку, існує чотири варіанти розрахунків зобов'язань по податку на додану вартість. Так, якщо базою оподаткування є сума прибутку (p) та фонду оплати праці (w) або різниця між обсягами продажу (s) та обсягами покупок (b), а податок справляється за ставкою (t), тоді розрахунки суми VAT можуть проводитися такими способами:

1. Прямий адитивний або балансовий метод. Цей метод передбачає застосування податкової ставки до попередньо визначеної величини доданої вартості. Остання обраховується шляхом додавання її складових елементів. Математично це виражається таким чином: $VAT = t \times (p + w)$.

2. Прямий метод віднімання передбачає застосування податкової ставки до попередньо визначеної величини доданої вартості як різниці між виручкою від реалізації продукції і матеріальними витратами на виробництво. Величина VAT розраховується за формулою: $VAT = t \times (s - b)$.

3. Непрямий адитивний метод передбачає визначення платежів до бюджету як суми податків, обрахованих по окремих складових доданої вартості. Розрахунок проводиться так: $VAT = t \times p + t \times w$.

4. Непрямий метод віднімання (кредитний метод) передбачає визначення обсягів платежів з податку до бюджету як різниці між сумою податкових зобов'язань (що виникли у зв'язку з продажем товарів) і величиною податку, сплаченого постачальникам матеріальних ресурсів, спожитих у процесі виробництва (або сумою податкового кредиту): $VAT = t \times s - t \times b$.

У міжнародній практиці використовується декілька методів визначення дати виникнення податкових зобов'язань і дати виникнення права на податковий кредит. Найбільш часто вживаними є такі правила:

1. Правило першої події. Датою виникнення податкових зобов'язань та права на податковий кредит визнається або дата зарахування коштів на рахунок продавця (покупця), або дата відвантаження товару. Для робіт (послуг) установлюється дата оформлення документа, що засвідчує факт їх виконання.

2. Метод нарахувань, відповідно до якого датою виникнення податкових зобов'язань визнається дата поставки товарів або надання послуг, а отримання права на податковий кредит – дата отримання товарів (послуг).

3. Касовий метод, згідно з яким виникнення податкових зобов'язань і права на податковий кредит пов'язане з оплатою товарів та послуг.

4. Змішаний (гібридний) метод, що передбачає виникнення податкових зобов'язань згідно з методом нарахувань, а права на податковий кредит – згідно з касовим методом (можливі інші комбінації визначення моменту виникнення податкових зобов'язань та права на податковий кредит).

Об'єктом оподаткування ПДВ є операції платників податку з:

а) постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України у тому числі операції з передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору), на товари, що передаються на умовах товарного кредиту, а також з передачі об'єкта фінансового лізингу в користування лізингоотримувачу/орендарю;

б) постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України;

в) ввезення товарів на митну територію України;

г) вивезення товарів за межі митної території України;

д) постачання послуг з міжнародних перевезень пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським і річковим та авіаційним транспортом.

Визначення бази оподаткування ПДВ

1	База оподаткування	визначається виходячи з договірної вартості товарів та послуг, з урахуванням загальнодержавних податків та зборів (крім акцизного податку на реалізацію суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, що справляється з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку, податку на додану вартість та акцизного податку на спирт етиловий, що використовується виробниками –
---	--------------------	---

		суб'єктами господарювання для виробництва лікарських засобів, у тому числі компонентів крові і вироблених з них препаратів (крім лікарських засобів у вигляді бальзамів та еліксирів).
	при цьому:	
	база оподаткування операцій з постачання товарів/послуг	- не може бути нижче ціни придбання таких товарів/послуг
	база оподаткування операцій з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг	- не може бути нижче звичайних цін
	база оподаткування операцій з постачання необоротних активів	- не може бути нижче балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів – виходячи із звичайної ціни), за винятком: <ul style="list-style-type: none"> - товарів (послуг), ціни на які підлягають державному регулюванню; - газу, який постачається для потреб населення.

База оподаткування за видами операцій (ст. 189 ПК)

	Вид операції	База оподаткування
1.	для товарів, що ввозяться на митну територію України	договірна (контрактна) вартість, але не нижче митної вартості цих товарів, визначеної відповідно до розділу III Митного кодексу України, з урахуванням мита та акцизного податку, що підлягають сплаті і включаються до ціни товарів.
1.1.	Вартість тари, що згідно з умовами договору (контракту) визначена як зворотна (заставна)	- до бази оподаткування не включається. - У разі якщо у строк більше ніж 12 календарних місяців з моменту надходження зворотної тари вона не повертається відправнику, вартість такої тари включається до бази оподаткування отримувача.
2.	здійснення суб'єктом господарювання діяльності з поставки вживаних товарів (комісійну торгівлю), що придбані в осіб, не зареєстрованих платниками податку:	комісійна винагорода такого платника податку

2.1	- за договорами, що передбачають перехід права власності на комісійні товари	позитивна різниця між ціною продажу та ціною придбання таких товарів
2.2	- для вживаних транспортних засобів (для непланників)	Виходячи з ціни, зазначеної у договорі купівлі-продажу, але не нижче оціночної вартості такого Т.З., розрахованої суб'єктом оціночної діяльності
2.3.	- для платників ПДВ	Виходячи з договірної (контрактної) вартості, але не нижче звичайних цін
3.	Для товарів/послуг, що передаються в межах договорів комісії (консигнації), поруки, довірчого управління	Вартість постачання таких товарів
4.	Постачання товарів за договорами фінансового лізингу, які були повернуті лізингоодержувачем (неплатником) у зв'язку з невиконанням умов договору	Позитивна різниця між ціною продажу та ціною придбання товарів
	- по вживаних товарах	// - // - //
5.	Операції з постачання товарів/послуг під забезпечення боргових зобов'язань покупця, наданих платнику у формі простого чи переказного векселя	Договірна вартість, без врахування дисконтів або інших знижок з номіналу векселя За процентними векселями – договірна вартість збільшена на суму процентів нарахованих на номінал векселя
6.	Операції з постачання сільгосппродукції та продуктів її переробки неплатникам ПДВ	Торгова націнка (надбавка)
7.	Постачання квитків на проїзд в автобусах та перевезення багажу	Винагорода, що включає автостанційний збір До бази не включається – вартість перевезення, що перераховується перевізнику та сума витрат на страхування пасажирів
8.	Постачання товарів на митній території України, які є продуктами переробки товарів поміщених у митний режим переробки	Договірна вартість таких товарів
9.	Постачання (продаж, відчуження іншим способом) банками та іншими фінансовими установами майна, набутого ними у власність внаслідок звернення стягнення на таке майно	Позитивна різниця між ціною постачання та ціною придбання такого майна. Ціна придбання визначається як вартість майна, за якою таке майно набуто у власність. У разі придбання майна у платника податку ціна придбання визначається з урахуванням податку на додану вартість
10.	Операції з постачання послуг з перевезення (переміщення, транспортування) природного газу транскордонними газопроводами	договірна (контрактна) вартість з урахуванням загальнодержавних податків та зборів
11.	Ввезення на митну територію України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, у несупроводжуваному багажі товарів	фактурна вартість, визначена відповідно до статей 234 та 374 Митного кодексу України, з урахуванням мита та акцизного податку, що підлягають сплаті
12.	Ввезення на митну територію	сумарна фактурна вартість товарів, ввезених у

	України фізичними особами у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі товарів (крім підакцизних товарів та особистих речей) частіше одного разу протягом однієї доби	наступних після першого ввезення протягом однієї доби з урахуванням мита, що підлягає сплаті.
12.1	- сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 1000 євро (повітряний транспорт)	частина їх сумарної фактурної вартості, що перевищує еквівалент 1000 євро, з урахуванням мита, що підлягає сплаті
	- сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 500 євро (окрім повітряного сполучення)	частина їх сумарної фактурної вартості, що перевищує еквівалент 500 євро, з урахуванням мита, що підлягає сплаті
	- сумарна вага яких перевищує 50 кг (окрім повітряного сполучення)	базою оподаткування є сумарна фактурна вартість товарів, обчислена пропорційно до ваги, що перевищує 50 кг, з урахуванням мита, що підлягає сплаті

Ставки податку на додану вартість установлюються від бази оподаткування і становлять 20% (основна), 7% і 0%.

До документів, на підставі яких ведеться облік ПДВ, належать

- податкова накладна в електронній формі, оформлена відповідно до вимог ст. 201 ПКУ, та зареєстрована;
- розрахунок коригування;
- Єдиний реєстр податкових накладних.

Податкова накладна є звітним податковим документом і одночасно розрахунковим документом. Порядок заповнення податкових накладних затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2015 № 1307.

Типи причин заповнення податкових накладних, по операціям, відповідно до яких вони не надаються покупцям:

Вид операції	Тип причини	Умовний ІНН покупця	Найменування
1. Збільшення компенсації вартості поставлених товарів (послуг), якщо на дату такого збільшення покупцеві анульовано реєстрацію платника ПДВ	01	100000000000	Неплатник
2. Постачання неплатникові ПДВ (крім випадків, передбачених у пункті 10 Порядку № 1307	02	100000000000	Неплатник
3. Постачання товарів (послуг) у рахунок оплати праці фізичним особам, які перебувають у трудових відносинах із платником ПДВ	03	400000000000	Власне найменування платника ПДВ
4. Постачання у межах балансу для невиробничого використання	04	600000000000	Власне найменування платника ПДВ
5. Ліквідація основних засобів за самостійним рішенням платника ПДВ	05	400000000000	Власне найменування платника ПДВ
6. Переведення виробничих основних засобів до складу невиробничих	06	400000000000	Власне найменування платника ПДВ

7. Експорт товарів	07	300000000000	Найменування нерезидента, країна його реєстрації
8. Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ	08	600000000000	Власне найменування платника ПДВ
9. Операції, які звільнені від оподаткування ПДВ	09	600000000000	Власне найменування платника ПДВ
10. Визначення під час анулювання реєстрації платника ПДВ податкових зобов'язань за товарами (послугами), необоротними активами, суми ПДВ за якими були включені до складу податкового кредиту і які не були використані в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності	10	600000000000	Власне найменування платника ПДВ
11. За щоденними підсумками операцій	11	100000000000	Неплатник
12. Постачання неплатникові ПДВ у випадках, передбачених пунктом 10 Порядку № 1307	12	200000000000	Найменування юрособи (дипломатичної місії) або ПІБ диверсони чи члена її сім'ї
13. Використання виробничих або невиробничих засобів, інших товарів (послуг) не в господарській діяльності	13	600000000000	Власне найменування платника ПДВ
14. Отримання послуг від нерезидента на території України	14	Отримувач вносить власні дані	Власні дані отримувача (покупця)
15. Перевищення бази оподаткування над фактичною ціною постачання	15	Отримувач вносить власні дані	Власні дані отримувача (покупця)

Правила заповнення податкових накладних

Номер і назва графи	Правила заповнення
1	2
Розділ А	
Рядок I	Загальна сума коштів, що підлягають сплаті з урахуванням ПДВ
Рядок II-IV	Суми ПДВ, нараховані виходячи з обсягів постачання, зазначених у рядках V та VI
Рядок V-IX	Загальні обсяги постачання товарів/послуг в розрізі кодів ставок, зазначених в графі 8 Розділу Б податкової накладної

Розділ Б	
Графа 2 – номенклатура товарів/послуг постачальника	<ol style="list-style-type: none"> 1. На суму перевищення ціни придбання товарів/послуг над фактичною ціною (договірною вартістю) їх постачання. зазначається „перевищення ціни придбання над фактичною ціною постачання товарів/послуг, указаних в податковій накладній № ___”(зазначається порядковий номер податкової накладної, складеної на суму постачання цих товарів/послуг, визначену виходячи з їх фактичної ціни (договірної вартості)). 2. на суму перевищення звичайної ціни самостійно виготовлених товарів/послуг над фактичною ціною їх постачання. 3. на суму перевищення балансової (залишкової) вартості необоротних активів над фактичною ціною. 4. в межах виконання багатосторонньої угоди про розподіл продукції оператором інвестору зазначається „розподіл сум податкового кредиту за багатосторонньою угодою про розподіл продукції”. 5. при складанні зведених податкових накладних зазначаються дати складання та порядкові номери податкових накладних, складених на такого платника податку при постачанні йому товарів/послуг, необоротних активів, за якими він визначає податкові зобов'язання.
Графа 3 – код товару згідно УКТ ЗЕД	Зазначається суцільним порядком, згідно з УКТЗЕД
Графа 4 – одиниця виміру товарів/послуг	Умовне позначення відповідної назви одиниці обліку/виміру
Графа 5 – код графи 4	Код одиниці обліку/вимірювання
Графа 6 – кількість (об'єм, обсяг) постачання	Обсяги постачання товарів/послуг
Графа 7 – ціна постачання	Ціна постачання з урахуванням ПДВ
Графа 8 – код ставки ПДВ	<p>20 – у разі здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою;</p> <p>7 – у разі здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню за ставкою 7 відсотків;</p> <p>901 – у разі здійснення операцій з вивезення товарів за межі митної території України, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою; 902 – у разі здійснення операцій з постачання на митній території України товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою; 903 – у разі здійснення операцій з постачання товарів/послуг, які звільнені від оподаткування</p>
Графа 9 – код пільги	Зазначається код відповідної пільги з податку на додану вартість згідно з Довідниками податкових пільг, які затверджені ДФС станом на дату складання податкової накладної

Графа 10 – Обсяг постачання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обсяг постачання (база оподаткування) без врахування ПДВ 2. Для зведених накладних – вартість товару/послуги, на яку нараховується ПДВ
-----------------------------	--

ТРЕНІНГОВИЙ БЛОК

Завдання для практичних занять по Темі 2

Задача з розв'язком

Загальний обсяг продажу підприємством у липні 2018 р. становив 1,2 млн. грн. (без ПДВ), з них – 800 тис. грн. – обсяг експорту. У липні придбано основні виробничі фонди, які використовуються як для виробництва експортної, так і не експортної продукції, на суму 240 тис. грн. (з ПДВ). Визначити суму та строки сплати ПДВ.

Розв'язок задачі:

800 тис. грн.. експорт за нульовою ставкою

ПЗ з ПДВ = 1,2млн. грн. – 800 тис. грн. = 400 000 x 0,2 = 80000 грн.

ПК з ПДВ = 240 000 / 6 = 40 000 грн.

Сума до сплати ПДВ = 80 000 – 40 000 = 40 000 грн.

Задачі для самостійного розв'язку

Задача 1

Яку суму необхідно зазначити у розділі 3 податкової декларації з ПДВ за квітень 2018 р. при здійсненні приватним підприємством А наступних фінансово-господарських операцій:

1. 21.04.2018 р. підприємство відвантажило товари на суму 18 000 грн. (в тому числі ПДВ).
2. 16.04.2018 р. реалізовано готову продукцію неплатнику ПДВ Б на суму 36 000 грн. (в тому числі ПДВ), за яку отримано оплату цього ж дня.
3. 28.04.2018 р. закуплено сировину та матеріали на суму 48 000 грн. (в тому числі ПДВ). За дану сировину у березні 2011 р. сплачено аванс 30 000 грн. (в тому числі ПДВ).
4. 13.04.2018 р. на розрахунковий рахунок підприємства надійшов аванс за поставку продукції на суму 30 000 грн. (в тому числі ПДВ), яку відвантажили замовнику 2.02.2011 р.
5. 25.04.2017 р. придбано паливо для легкових транспортних засобів на суму 24 000 грн. (в тому числі ПДВ). Придбане паливо частково використовується в оподатковуваних операціях, а частково – ні.
6. 18.04.2018 р. реалізовано партію продуктів дитячого харчування на суму 12034 грн.
7. За попередній рік підприємство виготовило і реалізувало товарів на суму 567 000 грн. (без ПДВ), в тому числі продукти дитячого харчування становлять 124 000 грн. (без ПДВ).

Задача 2

Протягом звітнього (податкового) місяця платником податків здійснено наступні операції:

- отримано оплату за поставку товарів, яку було здійснено в попередньому звітному періоді на суму 24000,0 грн. (в т.ч. ПДВ – 4000,0 грн.);
- реалізовано в звітному періоді на митній території України товари на суму 1200,0 грн. (в т.ч. ПДВ – 200,0 грн.), за які отримано оплату (в звітному періоді);

- реалізовано товар А в сумі 6000,0 грн.(в т.ч. ПДВ – 1000,0 грн.), за який планується отримати оплату в наступному звітному періоді;
- спожито послуг пов'язаних з реалізацією товарів на 5000,0 грн. (в т.ч. ПДВ – 833,33 грн., що підтверджено податковою накладною), оплату за які проведено в звітному періоді;
- здійснено передоплату юридичній особі «Х» за майбутню поставку товарів в сумі 9000,0 грн. (в т.ч. ПДВ – 1500,0 грн., що підтверджено податковою накладною);
- отримано товари на суму 7000,0 грн. (в т.ч. ПДВ – 1166,67 грн., що підтверджено податковою накладною), оплату за товари здійснено в звітному періоді.

Визначити: суму податкового зобов'язання звітного періоду; суму податкового кредиту звітного періоду; суму податкового зобов'язання з податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету; термін подання декларації та термін сплати податкового зобов'язання.

Задача 3

Суб'єктом господарювання в серпні місяці 2018 року здійснено наступні операції:

- отримано авансовий платіж за майбутню поставку товарів, яку буде здійснено в наступному звітному періоді на суму 2400,0 грн. (в т.ч. ПДВ – 400,0 грн.);
- реалізовано в звітному періоді на митній території України товари на суму 120000,0 грн. (в т.ч. ПДВ – 20000,0 грн.);
- отримано товар А на суму 60000,0 грн.(в т.ч. ПДВ – 10000,0 грн., що підтверджено податковою накладною);
- сплачено вартість послуг пов'язаних з реалізацією товарів на 24000,0 грн. (в т.ч. ПДВ – 4000,00 грн., що підтверджено податковою накладною), оплату за які проведено в звітному періоді.
- надано поворотну фінансову допомогу іншій юридичній особі на суму 12670 грн.
- здійснено безоплатну поставку товарів контрагенту на суму 4040 грн. (без ПДВ).

Визначити: суму податкового зобов'язання звітного періоду; суму податкового кредиту звітного періоду; суму податкового зобов'язання з податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету; термін подання декларації та термін сплати податкового зобов'язання.

Задача 4

Суб'єктом господарювання в листопаді місяці 2017 року здійснено наступні операції:

- отримано авансовий платіж за майбутню поставку товарів, яку буде здійснено в наступному звітному періоді на суму 6000,0 грн. (в т.ч. ПДВ – 1000,0 грн.);
- реалізовано в звітному періоді на митній території України товари, які підлягають оподаткуванню ПДВ на суму 12000,0 грн. (без ПДВ) на умовах товарного кредиту. Кредит надано на один місяць за ставкою 5% за місяць;
- отримано товар А на суму 6000,0 грн.(в т.ч. ПДВ – 1000,0 грн., що підтверджено податковою накладною);
- внесено кошти до статутного фонду підприємства в обмін на корпоративні права на суму 30000 грн.
- сплачено вартість послуг пов'язаних з реалізацією товарів на 2000,0 грн. (в т.ч. ПДВ – 333,00 грн., що підтверджено податковою накладною), оплату за які проведено в звітному періоді.

Визначити: суму податкового зобов'язання звітного періоду; суму податкового кредиту звітного періоду; суму податкового зобов'язання з податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету; термін подання декларації та термін сплати податкового зобов'язання.

Задача 5

Платник податку на додану вартість упродовж звітного податкового місяця (грудень 2017 р.) здійснив такі операції:

1. Закупив товарно-матеріальні цінності для потреб власного виробництва на 310 тис. грн. (в т. ч. ПДВ);
2. Оплатив рахунок за електроенергію на суму 18 тис. грн. (в т. ч. ПДВ);
3. Передав майно у схов (не на умовах фінансового лізингу) на суму 30 тис. грн.
4. Безоплатно передав корпоративні права, що виражені у формі володіння часткою підприємства іншій юридичній особі на суму 16 тис. грн. (без ПДВ);
5. Реалізував готової продукції на суму 240 тис. грн. (в т. ч. ПДВ).

Обчисліть суму податку на додану вартість, яку платнику належить сплатити до бюджету за даний звітний період, термін подання декларації та сплати податкового зобов'язання.

Задача 6

Визначити суму податкових зобов'язань ТОВ «Абсолют» при здійсненні наступних господарських операцій:

1. ТОВ «Просвіта» відвантажило канцтовари ТОВ «Абсолют» вітчизняного виробництва на загальну суму 50 тис. грн., а саме:
  - зошити А-5 (1000 шт.) – вартість 40 грн без ПДВ;
  - зошити ІІ5 (1000 шт.) – вартість 10 грн. без ПДВ.
2. ТОВ «Абсолют» здійснює роздрібну торгівлю канцтоварами і 4.04.2017р. реалізувало за готівку споживачам товари на загальну суму 35 000 грн. (в т.ч. ПДВ)
3. ТОВ «Абсолют» отримало від польської компанії Polend Market рекламні послуги і 15.04. підписало акт отримання таких послуг на суму 10 тис. грн. без ПДВ.
4. ТОВ «Абсолют» 15.04.2017 відвантажило польській компанії PoI LTD кантовари на суму 10000 тис. євро., курс євро 31 грн.
5. ТОВ «Абсолют» на початку квітня придбало 3 планшети для використання в оподатковуваних операціях у межах госпдіяльності вартістю 8600 грн. (в т.ч. ПДВ) кожен. Однак станом на 30.04.2017 р. вони не були введені в експлуатацію і були передані для використання в негосподарській діяльності.

Заповнити податкові накладні (основні графи) по даним операціям з вказанням термінів реєстрації їх в ЄРПН.

Тестові завдання

1. Податкову накладну складає:

- а) покупець товару;
- б) особа, яка зареєстрована як платник податку в податковому органі і якій присвоєно індивідуальний податковий номер платника ПДВ;
- в) посередник;
- г) уповноважений банк.

2. Порядковий номер податкової накладної відповідає:

- а) порядковому номеру книги продажу (придбання) товарів;
- б) останнім двом знакам індивідуального податкового номеру платника ПДВ;
- в) порядковому номеру в реєстрі отриманих та виданих податкових накладних;
- г) коду товару згідно гармонізованої системи опису та кодування товарів.

3. Податкова накладна складається в:

- а) єдиному екземплярі;
- б) двох примірниках;
- в) трьох примірниках;
- г) чотирьох примірниках.

4. Податкова накладна надає право покупцю, зареєстрованому як платник ПДВ на:
а) звільнення від сплати податкових зобов'язань по ПДВ у даному податковому періоді;

- б) виключення із реєстру платників ПДВ;
- в) включення до податкового зобов'язання витрат по сплаті ПДВ;
- г) включення до податкового кредиту витрат по сплаті ПДВ.

5. При одночасній поставці одному покупцю оподатковуваних товарів і товарів, що звільнені від оподаткування дані операції відображаються:

- а) в одній податковій накладній;
- б) в окремих податкових накладних;
- в) у податкових накладних різної форми, які призначені для даних операцій;
- г) у товарних чеках.

6. Операція із поставки товарів до якої одночасно застосовується як нульова ставка так і ставка 20% відображається:

- а) у різних податкових накладних, в яких заповнюються відповідні графи;
- б) в одній податковій накладній, в якій заповнюються відповідні графи;
- в) у податковій накладній окремого зразка;
- г) лише в товарному чеку.

7. У разі поставки товарів (послуг), звільнення від оподаткування яких передбачено Податковим кодексом України у розділі III та графі 10 податкової накладної робиться помітка:

- а) «Без ПДВ» із обов'язковим посиленням на відповідний пункт, (підпункт), статтю, підрозділ, розділ Кодексу;
- б) «Без ПДВ»;
- в) «Звільнено»;
- г) «Пільгова операція».

8. Податкова накладна, обсяг поставки у якій з 1.01.2013 р. перевищує 10000 грн.:

- а) підлягає реєстрації у податковій службі;
- б) підлягає реєстрації у Єдиному реєстрі податкових накладних;
- в) виписується у трьох примірниках;
- г) не виписується.

9. Реєстр отриманих та виданих податкових накладних ведеться:

- а) особами, які реалізують товари (послуги) на митній території України;
- б) особами, які реалізують товари (послуги) на митній території України та здійснюють їх експорт;
- в) особами, зареєстрованими як платники податку на додану вартість;
- г) особами, обсяг оподатковуваних операцій з продажу товарів (робіт, послуг) яких протягом будь-якого періоду з останніх дванадцяти календарних місяців перевищував 3600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

10. Формою податкової звітності по ПДВ, яка подається до податкової інспекції є:

- а) декларація по ПДВ;
- б) розрахунок сплати ПДВ;
- в) податкова накладна;
- г) реєстр отриманих та виданих податкових накладних.

Питання для самоперевірки:

- 1) Дайте загальну характеристику податку на додану вартість.
- 2) Охарактеризуйте об'єкти оподаткування податком на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України.
- 3) Назвіть особливості формування податкового зобов'язання та податкового кредиту.
- 4) Опишіть механізм заповнення податкової накладної.
- 5) Що відображається у розділах реєстру виданих та отриманих податкових накладних?
- 6) Які форми податкових декларацій з ПДВ використовуються в Україні та який зміст їх розділів?

ТЕМА 3.

Податкові розрахунки з акцизного податку та мита

- 3.1. Сутність та особливості застосування акцизного податку
- 3.2. Елементи нарахування і механізм розрахунку податкового зобов'язання з акцизного податку, що підлягає сплаті до бюджетів
- 3.3. Особливості сплати акцизного податку, складання та подання податкової декларації
- 3.4. Порядок визначення та елементи розрахунку мита

Методичні вказівки до вивчення теми

Акцизний податок – це непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених Податковим кодексом України як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції). Перелік товарів (продукції), на які встановлюється акцизний податок, та його ставки затверджуються Верховною Радою України.

Традиційно акцизи є специфічними тарифами. Специфічні акцизи, які сплачуються в момент продажу товару виробником мають наступні переваги:

- 1) спрощується система контролю, завданнями якого є перевірка фактичного випуску продукції;
- 2) специфічні тарифи відповідають «філософії покарання» традиційних акцизів, коли акциз знімається з фактичної кількості спожитого товару, а не з його вартості;
- 3) специфічні акцизи дають змогу уникнути маніпуляцій з якістю й сортами товару та податковими зобов'язаннями;
- 4) специфічні тарифи сприяють приховуванню дуже високої ставки акцизного податку відносно ціни, яка є очевидною при адвалерному тарифі.

Платники податку:

- особи, які виробляють підакцизні товари (продукцію) на митній території України, у тому числі з давальницької сировини;

- особи-суб'єкти господарювання, які ввозять підакцизні товари (продукцію) на митну територію України;

- фізичні особи-резиденти або нерезиденти, які ввозять підакцизні товари (продукцію) на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню, відповідно до митного законодавства;

- особи, які реалізують конфісковані підакцизні товари (продукцію), визнані безхазяйними, підакцизні товари (продукцію), за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизні товари (продукцію), що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави, якщо ці товари (продукція) підлягають реалізації (продажу) в установленому законодавством порядку;

- особи, які реалізують або передають у володіння, користування чи розпорядження підакцизні товари (продукцію), що були ввезені на митну територію України із звільненням від оподаткування до закінчення строку, визначеного законом відповідно до пункту 213.3 статті 213 Податкового кодексу України;

- особи, на які покладається дотримання вимог митних режимів, що передбачають звільнення від оподаткування, у разі порушення таких вимог;

- особи, на які покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції), на які встановлено ставку податку 0 гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту, 0 євро за 1000 кг нафтопродуктів у разі порушення таких умов;

- особи, на які при здійсненні операцій з підакцизними товарами (продукцією), які не підлягають оподаткуванню або звільнюються від оподаткування, покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції) в разі порушення таких умов.

2) Об'єктом оподаткування є операції з:

- реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції);
- реалізації (передачі) підакцизних товарів (продукції) з метою власного споживання, промислової переробки, здійснення внесків до статутного капіталу, а також своїм працівникам;

- ввезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України;

- реалізації конфіскованих підакцизних товарів (продукції), підакцизних товарів (продукції), визнаних безхазяйними, підакцизних товарів (продукції), за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизних товарів (продукції), що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави;

- реалізації або передачі у володіння, користування чи розпорядження підакцизних товарів (продукції), що були ввезені на митну територію України із звільненням від оподаткування до закінчення строку, визначеного законодавством, відповідно до пункту 213.3 статті 213 Податкового кодексу України;

- обсяги та вартість втрачених підакцизних товарів (продукції), що перевищують встановлені норми втрат з урахуванням пункту 214.6 статті 214 Податкового кодексу України.

3) База оподаткування.

При застосуванні адвалорних ставок податку як при виробництві на митній території України, так і при імпорті підакцизних товарів (продукції) базою оподаткування є вартість реалізованого (ввезеного) такого товару, визначена за встановленими виробником (імпортером) максимальними роздрібними цінами без податку на додану вартість та з урахуванням акцизного податку. При проведенні обчислення сум податкового зобов'язання з максимальної роздрібною ціною податок на додану вартість виключається.

Базою оподаткування у разі обчислення акцизного податку за специфічними ставками у твердих сумах з одиниці товару (продукції) з вироблених на митній території України, імпортованих на митну територію України підакцизних товарів (продукції) є їх кількісна величина, визначена в одиницях виміру ваги, об'єму, об'єму циліндрів двигуна автомобіля або в інших натуральних показниках.

У разі втрати підакцизних товарів базою оподаткування є кількість (вартість) підакцизних товарів, що могла б бути вироблена з наднормативно втрачених товарів, сировини, або вартість та обсяги втрачених товарів (продукції), щодо яких допущено втрати понад установлені норми.

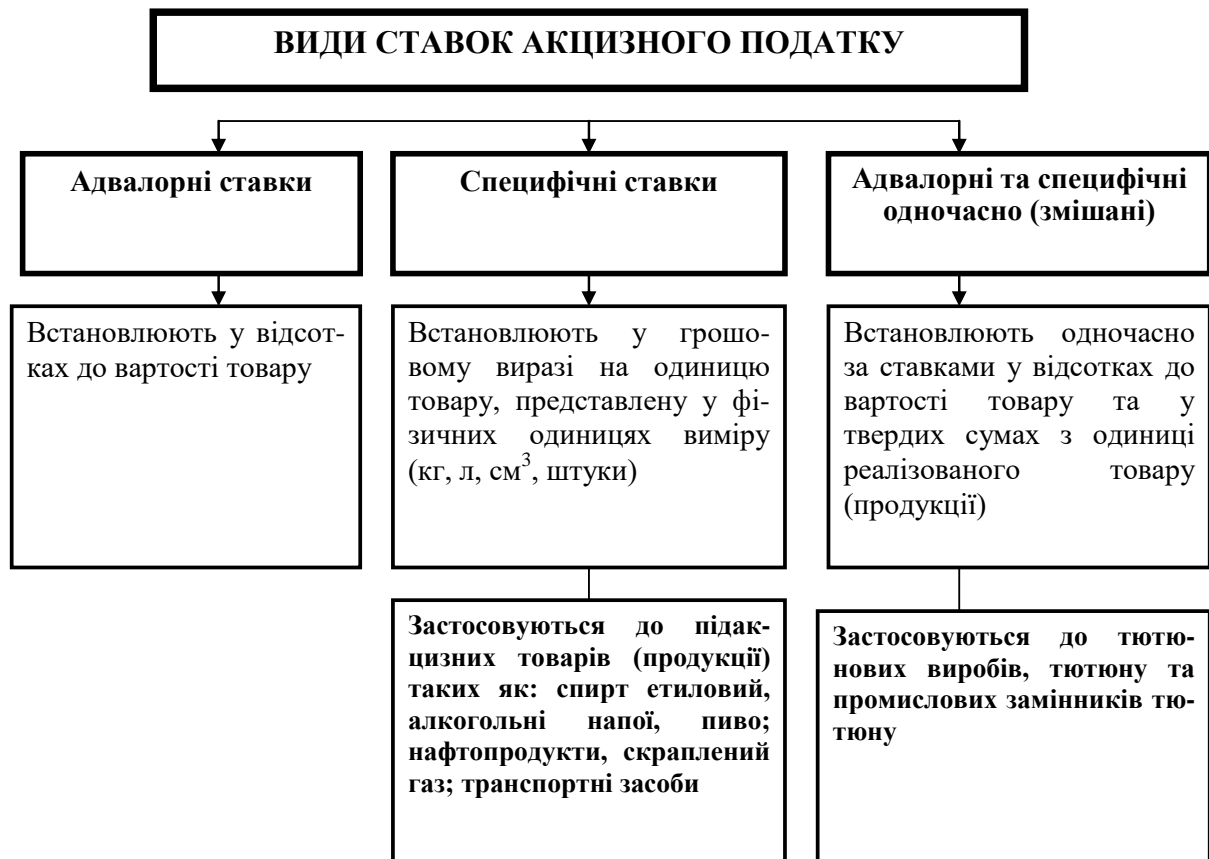
3) ставки акцизного податку.

Для оподаткування акцизним податком Податковим кодексом України встановлено ставки в твердих сумах з одиниці товару (продукції) – гривнях та євро – специфічні, а також у процентах до обороту реалізації (ввезення) товару (продукції) – адвалорні (рис. 3.1).

Специфічні ставки застосовуються для спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, пива і встановлені в національній грошовій одиниці – гривні, а також для нафтопродуктів і транспортних засобів та кузовів до них, які встановлені в іноземній грошовій одиниці – євро.

Адвалорні ставки у процентах до обороту реалізації (ввезення) товару (продукції), визначеного за максимальними роздрібними цінами, без податку на додану вартість, встановлено тільки для тютюнових виробів.

Для підакцизних товарів (продукції), на які встановлено ставки податку одночасно у відсотках до обороту з реалізації та у твердих сумах з одиниці реалізованого товару (продукції), сума податку визначається одночасно за обома ставками окремо за кожним видом товару, на який встановлено максимальну роздрібну ціну.

Суми податку, що підлягають сплаті, з підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, визначаються платником податку самостійно, виходячи з об'єктів оподаткування, бази оподаткування та ставок цього податку, що діють на дату виникнення податкових зобов'язань. Податок з товарів (продукції), на які встановлені ставки податку в іноземній валюті, сплачується у національній валюті і розраховується за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України, що діє на перший день кварталу, в якому здійснюється реалізація товару (продукції), і залишається незмінним протягом кварталу.

Таким чином, при реалізації товарів на внутрішній території України акцизний податок визначається за такими формулами. Якщо для товарів встановлено ставку акцизного податку в грошовому еквіваленті до фізичної одиниці вимірювання товару, то сума акцизного податку обчислюється за формулою:

1) при застосуванні ставки акцизного податку в гривнях:

$$A = C \times K, \quad (3.1)$$

де: A – сума акцизного податку;

C – ставка акцизного податку;

K – кількість товару, визначена у фізичних одиницях вимірювання.

2) при застосуванні ставки акцизного податку в євро:

$$A = C \times \epsilon \times K, \quad (3.2)$$

де: A – сума акцизного податку;

C – ставка акцизного податку;

K – кількість товару, визначена у фізичних одиницях вимірювання;

€ – курс гривні до євро станом на перший день відповідного кварталу.

Суми податку з товарів (продукції), які ввозяться на митну територію України, що підлягають сплаті, визначаються платниками податку самостійно, виходячи з об'єктів оподаткування, бази оподаткування та ставок цього податку. Податок із підакцизних товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, обчислюється у національній валюті за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України на дату подання митному органу митної декларації до митного оформлення.

Податковим періодом з акцизного податку визначено податковий звітний місяць. Суми податку перераховуються до бюджету виробниками підакцизних товарів (продукції) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого для подання податкової декларації за місячний податковий період. Детальніше терміни сплати акцизного податку наведено у табл. 3.2.

Суми податку з алкогольних напоїв, для виробництва яких використовується спирт етиловий неденатурований, сплачуються при придбанні марок акцизного податку.

Підприємства, які виробляють вина виноградні з додаванням спирту та міцні вермути, інші зброджені напої з додаванням спирту, суміші із зброджених напоїв з додаванням спирту, суміші зброджених напоїв з безалкогольними напоями з додаванням спирту, сплачують податок при придбанні марок акцизного податку на суму, розраховану із ставок податку на готову продукцію, вироблену з виноматеріалів чи сусла, при виробництві яких використовується спирт етиловий.

Терміни сплати акцизного податку в Україні

№ п/п	Платники податку	Термін сплати
1.	Виробники підакцизних товарів перераховують податок до бюджету	Протягом 10 календарних днів, наступних за останнім днем подачі податкової декларації за місячний податковий період
3.	Власник готової продукції, виробленої з давальницької сировини	Не пізніше дати відвантаження йому, або за його дорученням іншій особі, готової продукції
4.	Імпортери товарів на митну територію України	До або в день подання митної декларації
5.	Імпортери маркованої підакцизної продукції	Під час придбання марок акцизного податку з доплатою (у разі потреби) на день подання митної декларації

Крім зазначених норм щодо нарахування і сплати акцизного податку є окремі особливості, які встановлені при справлянні податку з алкогольних напоїв, спирту, легких і важких дистилатів. Податковим кодексом України

(пункт 229.1 статті 229) передбачено, що відвантаження з акцизного складу спирту етилового неденатурованого, спирту етилового денатурованого (спирту технічного) та біоетанолу за нульовою ставкою акцизного податку виробникам для виробництва окремих видів продукції здійснюється за умови видачі податкового векселя, авальованого банком.

Форма податкової декларації з акцизного податку, порядок її заповнення та подання затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 р. № 14 «Про затвердження форми Декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання Декларації акцизного податку» із змінами та доповненнями (Додаток 3.).

Митний тариф складається з двох основних елементів – товарної номенклатури та ставок мита. Подібна структура митного тарифу забезпечує ефективність та оперативність застосування митно-тарифного регулювання, як по колу країн, так і по категоріях товарів, що імпортуються. Характерною ознакою товарної номенклатури є систематизація ставок мит у відповідності до диференційованого списку товарів, системність опису товарів та надання унікального коду для кожної товарної позиції.

Основою для нарахування мита є:

— митна вартість товарів – при застосуванні адвалерної ставки ввізного мита;

— кількісні показники товарів відповідно до одиниць виміру товарів або кількісні характеристики товарів – при застосуванні специфічної ставки ввізного мита.

Відповідно до Митного кодексу України митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є їх ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари, обчислена відповідно до положень Митного кодексу.

Встановлення чітких правил визначення митної вартості виступає важливим процесом як з позиції державних органів влади, так і комерційних структур. У державному бюджеті значна частка його доходної частини формується за рахунок мита і податків на міжнародну торгівлю, у зв'язку з чим, державним органам для планування очікуваних надходжень у бюджет необхідно знати порядок обчислення бази оподаткування.

Митна вартість з огляду на систему оподаткування має визначатись як вартість товару, що використовується з метою митного обкладання, тобто слугує вихідною розрахунковою базою для нарахування адвалерних митних платежів.

ТРЕНІНГОВИЙ БЛОК

Завдання для практичних занять по Темі 3

Задача з розв'язком

Підприємство «Коблево» виробляє перрі, собівартість 1 пляшки якого (0,5 літра, 40%) становить 52грн., розрахунковий прибуток на 1 пляшку – 24 грн. В лютому обсяг реалізації

даного напою склав 1000 пляшок (акцизні марки придбані 02.02 поточного року). Визначити суму акцизного податку, ПДВ та ціну реалізації з товару, виробленого на митній території України.

Додаткова інформація: код товару для розрахунку акцизного податку 2206 00 31 00, ставка акцизного податку – 1,06 грн. за 1 літр напою.

Розв'язання:

1. Розрахуємо суму акцизного податку, що підлягає сплаті до бюджету:
 $\sum \text{ПЗ}_{\text{АП}} = 1,06 * 0,5 * 1000 = 530$ грн. сплатили 02.02.
2. Розрахуємо суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету:
 Податкова База пдв = Св + Приб + $\sum \text{ПЗ}_{\text{АП}} = (52 + 24) * 1000 + 530 = 76530$ грн.
 $\sum \text{ПЗ}_{\text{ПДВ}} = 76530 * 0,2 = 15306$ грн подати декларацію до 20.03, сплатити до 30.03 .
3. Розрахуємо ціну реалізації товару, виробленого на митній території України:
 Ціна реалізації = Св + Приб + $\sum \text{ПЗ}_{\text{АП}} + \sum \text{ПЗ}_{\text{ПДВ}} = 52 + 24 + 0,53 + 15,3 = 91,83$ грн.
 Відповідь: сума акцизного податку з товару, виробленого на митній території України складає 5300 грн.; сума ПДВ складає 15306 грн. Ціна реалізації становить 91,83 грн.

Задачі для самостійного вирішення

Задача 1

Фактичні обсяги реалізації сигарет з фільтром (код УКТ ЗЕД 2402209020) склали 90 000 штук. Оборот з продажу, обчислений за максимальними роздрібними цінами, склав 40 000 грн. Обчислити належну до сплати суму акцизного податку.

Задача 3

Максимальна роздрібна ціна на сигарети з фільтром за власною назвою «Camel» становить 40 грн.

Фактичні обсяги реалізації сигарет з фільтром – 5000 пачок або 100000 штук сигарет. Обчисліть належну до сплати суму акцизного податку.

Задача 4

В Україну з Франції поставляється товар – рис довгозернистий. Згідно з договором купівлі-продажу розмір партії становить 2000т. Митна вартість товару – 167 270 Євро. Ставка мита – 10% але не менш як 0,03 EUR за кг. Курс євро на день подання ВМД становив 1 EUR = 32 UAH.

1. Нарахувати ввізне мито.
2. Визначити вид мита.
3. Нарахувати податок на додану вартість.

Задача 5

На митну територію України з Угорщини надійшов товар – бензин моторний (марки А-95 ЕК). Митна вартість вантажу становить 500 000 грн. Розмір партії становить 60 000 кг. Ставки ввізного мита та акцизного податку відповідно встановлені у твердих ставках з фізичної одиниці товару ставка ввізного мита становить 40,0 EUR за 1000,0 кг; ставка акцизного податку 30,0 EUR за 1000,0 кг. Курс євро на день подання ВМД становив 1 EUR = 32 UAH.

Визначити: ввізне мито; акцизний податок; суму податкового зобов'язання з податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету; терміни сплати податків.

Тестові завдання

1. Акцизний податок – це:

- а) податок на високорентабельні та високо монопольні товари;
- б) універсальний акциз;
- в) прямий податок;
- г) майновий податок.

2. Платниками акцизного податку є:

- а) виробники та імпортери підакцизних товарів;
- б) імпортери підакцизних товарів;
- в) фізичні особи;
- г) продавці підакцизних товарів.

3. В Україні підакцизними товарами є:

- а) алкогольні напої, спирт етиловий, тютюнові вироби, транспортні засоби, пиво солодове, паливо, скраплений газ;
- б) алкогольні напої, спирт етиловий, тютюнові вироби, транспортні засоби, дорогоцінні метали, паливо;
- в) алкогольні напої, золото, тютюнові вироби, транспортні засоби, пиво солодове, бензин;
- г) алкогольні напої, тютюнові вироби, спирт етиловий, пиво солодове.

4. Акцизний податок обчислюється:

- а) за адвалорними ставками, за специфічними ставками, за адвалорними та специфічними ставками одночасно;
- б) у твердих ставках з одиниці реалізованих товарів;
- в) за ставками у відсотках до обороту з реалізації;
- г) у твердих ставках до обороту з реалізації та за ставками у відсотках до кількості реалізованих товарів.

5. Адвалорні та специфічні ставки акцизного податку одночасно застосовуються до:

- а) алкогольних напоїв;
- б) сигарет;
- в) пива солодового;
- г) нафтопродуктів.

6. Звітність по акцизному податку подається у формі та в строк:

- а) розрахунку, щомісячно, не пізніше 20-го числа місяця, що слідує за звітним;
- б) декларації, щомісячно не пізніше 20-го числа місяця, що слідує за звітним;
- в) декларації, щомісячно до 15-го числа місяця, що слідує за звітним;
- г) розрахунку, щомісячно, не пізніше 15-го числа місяця, що слідує за звітним.

7. Контроль за сплатою акцизного податку на території України здійснюється:

- а) державною податковою службою;
- б) державною митною службою;
- в) органами внутрішніх справ;
- г) КРУ.

8. Митна вартість товарів визначається:

- а) за заявою власника цих товарів;
- б) митним органом самостійно;

- в) податковим органом;
- г) регіональною митницею.

9. Основним (першим) методом визначення митної вартості товарів, які імпортують в Україну є:

- а) за ціною договору щодо товарів, які імпортують;
- б) за ціною перевезення товарів, які імпортують;
- в) на основі додавання вартості;
- г) резервний.

10. Ставки мита, якими обкладаються товари та інші предмети, що ввозяться на миту територію України або вивозяться з неї систематизовані у:

- а) Єдиному митному тарифі;
- б) Митному кодексі;
- в) нормативних актах Кабінету Міністрів України;
- г) Законі України «Про ЗЕД».

Питання для самоперевірки:

- 1) *Охарактеризуйте об'єкти оподаткування акцизним податком при ввезенні товарів на митну територію України.*
- 2) *Дайте характеристику ставок акцизного податку.*
- 3) *Назвіть платників акцизного податку.*
- 4) *Що виступає базою оподаткування непрямими податками при ввезенні товарів і інших предметів на митну територію України?*
- 6) *Який порядок обчислення акцизного податку?*
- 7) *Вкажіть терміни сплати (внесення до бюджету) акцизного податку?*
- 8) *Який порядок і методика нарахування та сплати мита?*
- 9) *Яке призначення збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства?*
- 10) *Які види ставок мита застосовуються в межах законодавства України?*

ТЕМА 4.

МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА РОЗРАХУНКУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

- 4.1. Основи оподаткування прибутку підприємств
- 4.2. Особливості формування та подання податкової звітності з податку на прибуток підприємств
- 4.3. Порядок формування та структура доходів підприємств і організацій
- 4.4. Класифікація витрат відповідно до Податкового кодексу України

Методичні вказівки до вивчення теми

Врахування доходів і витрат для визначення фінрезультату до оподаткування.

Крім безпосередньо самого податку на прибуток існують також такі обов'язкові платежі, які зобов'язані сплачувати всі суб'єкти господарювання, навіть такі, які не є платниками податку на прибуток:

- авансовий внесок із податку на прибуток при виплаті дивідендів, який у платників податку на прибуток зараховується в рахунок сплати цього податку;
- податок на дохід нерезидента, який є різновидом податку на прибуток.

Об'єктом оподаткування у ПКУ за базовою (основною) ставкою 18% є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення/зменшення) фінрезультату (далі – ФР) до оподаткування (прибутку/збитку), визначеного у фінзвітності підприємства відповідно до національних П(С)БО або МСФЗ, на різниці, які виникають відповідно до положень цього Кодексу (пп. 134.1.1-134.1.5 ПКУ).

Платник, у якого річний дохід від діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухобліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує 20 млн. грн., об'єкт оподаткування може визначати без коригування ФР до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені за розділом III ПКУ.

Новостворені підприємства. Автоматично новостворене підприємство потрапляє на загальну систему оподаткування, якщо не були подані заяви щодо спрощеної системи. Обов'язок коригувати ФР існує тільки при перевищенні граничного обсягу в 20 млн. грн.

Таким чином, можливо 2 варіанти перебування на загальній системі оподаткування:

Об'єкт оподаткування	Прибуток (ФР, доходи – витрати) до оподаткування з фінзвітності $\pm$ 3 р. III ПКУ	Прибуток (ФР, доходи – витрати) до оподаткування з фінзвітності $\pm$ 3 р. III ПКУ
Допустимий обсяг доходу за календарний рік	$\leq$ 20 000 000 грн(без непрямих податків)	Без обмежень
Наявність та кількість найманих працівників	Без обмежень	

Дозволені види діяльності	Усі види діяльності	
Дозволені способи розрахунків	Усі	
Звітний період	Календарний квартал	Календарний рік
Перший звітний період	З дати поставлення на облік та закінчуючи останнім днем повного/неповного календарного року (кварталу)	

Платники податку на прибуток

Платник, у якого річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерії за останній річний звітний період **не перевищує 20 млн грн**, може прийняти рішення про незастосування коригувань ФР до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені за р. III ПКУ, **не більше 1 разу протягом безперервної сукупності років** в кожному з яких виконується цей критерій щодо розміру доходу. Якщо у такого платника в будь-якому наступному році річний дохід **перевищить 20 млн. грн.**, платник визначає об'єкт оподаткування починаючи з такого року шляхом коригування ФР до оподаткування на усі різниці, визначені за розділом III ПКУ.

Податкові періоди:	
квартальний	річний
<ul style="list-style-type: none"> є основним та застосовується «за замовчанням». Такі платники податку звітують перед контролюючим органом і сплачують податок на підставі податкової декларації за такі календарні періоди: квартал, півріччя, 3 квартали, рік (п. 137.4 ПКУ); 	<ul style="list-style-type: none"> діє для таких платників як новостворені підприємства, зареєстровані у звітному році; підприємства, у яких дохід від усіх видів діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений у фінансовій звітності за минулий рік не перевищує 20 млн грн. При цьому до суми такого доходу включаються дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, фінансові доходи та інші доходи; виробники сільськогосподарської продукції. Такі підприємства можуть вибрати або

<ul style="list-style-type: none"> • тільки квартальний період передбачений для суб'єктів господарювання, які здійснюють випуск і проведення лотерей (п. 137.8 ПКУ) <p>Квартальний податковий період можна застосувати тільки з початку року.</p>	<p>звичайний (календарний) річний період (з 1 січня по 31 грудня) або спеціальний (з 1 липня минулого звітного року по 30 червня поточного звітного року) на підставі п. 137.4.1 ПКУ;</p> <ul style="list-style-type: none"> • підприємства, що перейшли у звітному році зі спрощеної системи оподаткування на загальну. Такі підприємства прирівнюються до новостворених платників податку (лист ДФС від 28.10.2016 р. № 23354/6/99-99-15-02-02-15).
--	--

Якщо підприємство стає платником податку на прибуток в середині звітного податкового періоду, то його перший податковий (звітний) період починається з дати взяття на облік і закінчується останнім календарним днем такого періоду (пп. 137.4.2 ПКУ). У разі ліквідації – останнім днем стає дата ліквідації (пп. 137.4.3 ПКУ).

Терміни сплати податку. Сплачується податок протягом 10 кал. днів після останнього дня строку подачі декларації передбаченого ПКУ. Для 2018 р. це буде 9 березня (11 березня є 10-м днем, але це неділя, тому переноситься на найближчий робочий день).

Форма декларації. На сьогодні чинна форма податкової декларації з податку на прибуток, затверджена Наказ Мінфіну від 20.10.2015 № 897 (у редакції наказу Мінфіну від 28.04.2017 № 467) .

Фінансова звітність. Разом з декларацією згідно п. 46.2 ПКУ необхідно подати квартальну або річну фінансову звітність. Така фінзвітність є додатком до декларації та її невід'ємною частиною. При цьому декларація подається після подачі форм фінзвітності, так як форма декларації містить обов'язкові для заповнення позначки щодо наявності поданих до декларації додатків – форм фінансової звітності (абз. 11 п. 48.3 ПКУ). Після подачі фінзвітності через електронний кабінет необхідно отримати квитанції щодо її прийняття.

Звіт про суми податкових пільг. Він прирівнюється до податкової декларації. Нагадуємо, що даний звіт подається не тільки платниками податку, які користувалися пільгами з податку на прибуток, які передбачені ПКУ, але й платниками податку, які зменшують об'єкт оподаткування звітного року на суму податкових збитків минулих років. Форма звіту затверджена постановою КМУ від 27.12.2010 р. № 1233.

Спосіб подачі податкової декларації.

Великі та середні платники податку зобов'язані подавати декларацію тільки в електронній формі. Для інших платників можливі також варіанти подачі особисто або направлення поштою з повідомленням про вручення. Критерії приналежності платників податку до категорій великого, середнього, малого або мікропідприємництва наведено в ст. 55 ГКУ (використовуємо саме

дані критерії, так як щодо використання нової класифікації підприємств згідно норм оновленого ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» ПКУ не згадує).

ТРЕНІНГОВИЙ БЛОК
Завдання для практичних занять по Темі 4
 Задача з розв'язком

Визначити величину податку на прибуток підприємства при наступних фінансово-господарських показниках:

1) На підприємстві числяться основні засоби:

- автотранспорт 60000 грн., термін експлуатації 5 років

2) Протягом звітного періоду на підприємстві були проведені такі господарчі операції:

- витрати, пов'язані з виготовленням продукції 25000 грн.

- витрати, пов'язані з нарахуванням заробітної плати 30000 грн. та нарахування на неї

- відвантажена продукція покупцеві, згідно умовам договору 90000 грн.

Розв'язання.

Знаходимо суму амортизації основних засобів за прямолінійним методом: $120000/5 = 24000$ грн.

2. Знаходимо оподатковуваний прибуток:

$90000 - 25000 - (30000 + 6600) - 24000 = 29375$ грн.

(6600 – нарахування ЄСВ в розмірі 22% на фонд оплати праці)

3. Знаходимо податок на прибуток $29375 \times 18\% / 100\% = 5287,5$ грн

Задачі

1. Підприємство у 4 кварталі 2017 р. здійснило такі операції:

1. Отримано аванс за майбутню поставку продукції на суму 280000 грн. (в. т. ч. ПДВ);

2. Передано право власності на продукцію у сумі 540000 грн. (в. т. ч. ПДВ);

3. Сплачено штраф за невиконання умов договору у сумі 12000 грн.

4. Отримано дохід від емісії прав власності – 120000 грн.;

5. Прямі матеріальні витрати становлять – 134000 грн.;

6. Прямі витрати на оплату праці 76000 грн.;

7. Сплачено ЄСВ з фонду оплати праці.

8. Отримано консалтингові послуги від нерезидента на суму 27000 грн.

9. Загально виробничі витрати становлять 18000 грн.

10. Інші операційні витрати становлять 5000 грн.

Розрахуйте суму податку на прибуток підприємств за 4 квартал 2017 р.

2. Підприємство протягом першого кварталу 2018 р. здійснило такі фінансово господарські операції:

1. Реалізовано 2 800 одиниць товару. Ціна одиниці товару склала 220 грн. (у т.ч. ПДВ).

2. Безоплатно отримано платником податку товари загальною вартістю 70 000 грн.

3. Отримано авансовий платіж від покупців в сумі 90 000 грн. за продукцію, яка буде реалізована у третьому кварталі 2018 року.
  4. Сума коштів у частині зайво сплаченого податку становить – 650 грн.
  5. Отримано прями інвестиції у корпоративні права в сумі 80 000 грн.
  6. Нараховано дохід за надання у користування об'єктів інтелектуальної власності у сумі 34 000 грн.
  7. понесено витрати на виробництво даної продукції в сумі 85 000 грн.
  8. понесено витрати на організацію та проведення презентації продукції підприємства у сумі 15 000 грн.
  9. витрати на оплату праці склали 36 000 грн. Розмір ставки єдиного соціального внеску для підприємства становить 22 %.
  10. виплачено роялті резиденту- платнику податку на прибуток в розмірі 43 000 грн.
  11. Нараховано амортизацію виробничих основних засобів (безпосередньо пов'язаних з виробництвом продукції) в сумі 40 000 грн.
- Визначити суму податку на прибуток за перший квартал 2018 р.

3. Підприємство у 4 кварталі 2017 року здійснило такі операції:

1. Отримало аванс за майбутню поставку продукції на суму 1,9 млн. грн. (в т.ч. ПДВ)
2. Реалізувало 20 тис. одиниць продукції. Ціна одиниці складає 850 грн. (в т.ч. ПДВ)
3. Отримало дохід від емісії цінних паперів в розмірі 5 млн. грн.
4. Отримало дивіденди від іншого платника податку на суму 450 тис. грн.
5. Отримало дивіденди від нерезидента на суму 3,6 млн. грн.
6. Отримано 2,5 млн. грн. від спільного інвестування в операції з активами.
7. витрати на виробництво продукції склали 900 тис. грн., в т.ч. ПДВ.
8. Оплата праці працівників 140 тис. грн. , на фонд оплати нараховано ЄСВ.
9. виплачено роялті резиденту- неплатнику податку на прибуток в розмірі 260 тис. грн..
10. Амортизація розрахована бухгалтерським методом складала 400 тис. грн., податковим методом – 600 тис. грн..

Визначити прибуток до оподаткування скоригований на фінансові різниці, та суму податку до сплати у бюджет для даного підприємства..

Тестові завдання

1. Базова ставка податку на прибуток підприємств:

- а) 25%;
- б) 20%;
- в) 18%;
- г) 16%.

2. Об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств виступає:

- а) скориговані валові доходи, зменшені на суму валових витрат та амортизаційних відрахувань;
- б) валові доходи;
- в), фінансовий результат до оподаткування за мінусом витрат та різниць;
- г) доходи, зменшені на суму собівартості та інших витрат.

3. Податок на прибуток підприємств сплачується до бюджету не пізніше:

- а) 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу.;
- б) 20 числа місяця, наступного за звітним кварталом;
- в) 60 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного року;
- г) 50 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу.

4. Які з перелічених видів доходів не враховуються при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток:

- а) суми поворотної фінансової допомоги;
- б) доходи, не враховані при обчисленні валового доходу періодів, що передують звітному;
- в) суми коштів або вартість майна, отримані як компенсація за примусове відчуження державою майна;
- г) суми штрафів та неустойки, фактично одержані за рішенням сторін договору;

5. Які з перелічених витрат враховуються при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток:

- а) сплата податку на доходи фізичних осіб;
- б) витрати на проведення презентацій;
- в) суми безнадійної дебіторської заборгованості ;
- г) сплата вартості торгових патентів.

6. До складу витрат при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток включаються суми витрат, пов'язані з поліпшенням основних засобів, що підлягають амортизації, в сумі, яка не перевищує:

- а) 5% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів;
- б) 10% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів;
- в) повністю;
- г) 15% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів.

7. Податок на прибуток підприємств, що підлягає сплаті до бюджету визначається без врахування (за мінусом):

- а) суми сплаченого акцизного податку;
- б) суми сплаченого ПДВ;
- в) плати за ліцензію;
- г) авансових платежів за продукцію.

8. Якщо платником податку на прибуток – резидентом отримуються дивіденди з джерелом їх виплати від нерезидента, то платник податку:

- а) збільшує суму витрат на суму отриманих дивідендів;
- б) не включає суму отриманих дивідендів до складу доходу;
- в) зменшує оподатковуваний прибуток на суму отриманих дивідендів;
- г) включає суму отриманих дивідендів до складу доходу.

9. Не підлягають амортизації та повністю відносяться до складу витрат звітного періоду витрати платника податку:

- а) на самостійне виготовлення основних засобів для власних виробничих потреб;
- б) на ліквідацію основних засобів;
- в) на капітальні поліпшення землі, не пов'язані з будівництвом;
- г) витрати на ремонт, що перевищують 10% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів.

10. Який із перелічених видів діяльності не створює обмежень для застосування нульової ставки податку на прибуток підприємств:

- а) експорт підакцизних товарів;
- б) торгівля друкованими засобами масової інформації;
- в) охоронна діяльність;
- г) оптова торгівля.

Питання для самоперевірки:

- 1) Назвіть платників податку на прибуток в Україні.
- 2) Охарактеризуйте ставки податку на прибуток в Україні.
- 3) Охарактеризуйте склад та порядок формування доходів підприємства.
- 4) Наведіть класифікацію витрат відповідно до Податкового кодексу України.
- 5) Які витрати належить до операційних витрат?
- 6) Який склад та особливості формування інших витрат?
- 7) Охарактеризуйте звітність по податку на прибуток підприємств.
- 8) В чому полягають особливості податкового обліку основних засобів?
- 9) Яка методика визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню?
- 10) В чому полягають особливості виплати та оподаткування дивідендів?

ТЕМА 5.

СИСТЕМА ДЕКЛАРУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1. Об'єкти та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб
2. Механізм нарахування доходів у вигляді заробітної плати та у негрошових формах
3. Особливості визначення податкової соціальної пільги
4. Податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб, її сутність та значення в оподаткуванні доходів громадян

Методичні вказівки до вивчення теми

В Україні платниками податку на доходи фізичних осіб – громадян виступають:

- фізичні особи – резиденти, які отримують доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи;
- фізичні особи – нерезиденти, які отримують доходи з джерела їх походження в Україні;
- податкові агенти.

Об'єктом оподаткування резидента є:

- загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;
- доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання);
- іноземні доходи – доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

Об'єктом оподаткування нерезидента є:

- загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні;

– доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання).

Базою оподаткування є чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається шляхом зменшення загального оподаткованого доходу на суми податкової знижки такого звітного року.

Загальним оподатковуваним доходом вважається будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.

Загальний оподатковуваний дохід складається з доходів, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання), доходів, які оподатковуються у складі загального річного оподаткованого доходу, та доходів, які оподатковуються за іншими правилами, визначеними Кодексом.

Правила прибуткового оподаткування громадян, встановлені в Україні, передбачають визначення об'єкта оподаткування залежно від виду доходу (грошова чи не грошова форма). При визначенні бази оподаткування враховуються всі доходи платника податку, отримані ним як у грошовій, так і негрошовій формах.

Під час нарахування (надання) доходів у будь-якій негрошовій формі базою оподаткування є вартість такого доходу, розрахована за звичайними цінами помножена на коефіцієнт, який обчислюється за такою формулою:

$$K = 100 : (100 - Sp), \quad (5.1)$$

де: **K** - коефіцієнт; **Sp** - ставка податку, встановлена для таких доходів на момент такого нарахування.

Значення натурального коефіцієнта при нарахуванні різних видів доходу в негрошовій сумі подано в табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Значення натурального коефіцієнта

Види доходу в негрошовій формі	Коефіцієнт
Натуральні виплати, додаткові блага або подарунки в не грошовій формі	$K = 100 : (100 - 18) = 1,2195121$
Надміру витрачені кошти, отримані під звіт або відрядження і не повернуті у встановлені терміни	$K = 100 : (100 - 18) = 1,2195121$

У такому ж порядку визначається об'єкт оподаткування для сум надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт та не повернутих у встановлений строк.

Застосування коефіцієнта дає змогу визначити податок на вартість не грошових доходів і з цієї суми утримати податок на доходи фізичних осіб. В даному випадку слід розрізняти терміни «виплата доходу в не грошовій формі» та «погашення заробітної плати у не грошовій формі».

Перший спосіб передбачає визначення і виплату доходу у вигляді додаткового блага чи подарунків. Другий спосіб означає, що заробітна плата виплачується в натуральній формі, за вирахуванням податку на доходи.

Під час нарахування доходів у формі заробітної плати база оподаткування визначається як нарахована заробітна плата, зменшена на суму податкової соціальної пільги за її наявності.

В загальному вигляді алгоритм визначення об'єкта оподаткування податком на доходи фізичних осіб можна подати формулою, яка має наступний вигляд:

$$OO_{\text{ПДФО}} = (ЗП - ПСП), \quad (5.2)$$

де: $OO_{\text{ПДФО}}$ – об'єкт оподаткування податком на доходи фізичних осіб; $ЗП$ – заробітна плата одержана протягом місяця; $ПСП$ – податкова соціальна пільга.

З 01 січня 2016 року діє одна ставка податку для доходів у вигляді заробітної плати, доходів за договорами цивільно-правового характеру і деяких пасивних доходів (це стосується дивідендів по акціях і / або інвестиційним сертифікатам, роялті, інвестиційний прибуток від операцій з цінними паперами, деривативами та корпоративними правами, відсотки, виграші, призи, подарунки) – 18%. Крім цього, Податковим кодексом України встановлено й інші ставки податку, зокрема: 0 і 5 %.

Встановлені ставки податку застосовуються до доходу отриманого платником податку у вигляді заробітної плати та виплат, які отримує особа у грошовій формі від податкового агента. Алгоритм розрахунку податку на доходи фізичних осіб одержаних у формі заробітної плати виглядає таким чином:

$$\text{ПДФО} = (ЗП - ПСП) \times 18\%, \quad (5.3)$$

де: ПДФО – податок на доходи фізичних осіб; $ЗП$ – нарахована місячна заробітна плата; $ПСП$ – податкова соціальна пільга, 18% – ставка податку.

У табл. 5.2 наведено окремі показники, які застосовуються при розрахунку податку на доходи фізичних осіб у 2016 р. та розраховано суму податкової соціальної пільги, граничний розмір доходу, який дає право на її застосування, а також наведено максимальний розмір заробітної плати, з якої сплачуються страхові виплати по єдиному соціальному внеску.

Таблиця 5.2

Розрахунок податкової соціальної пільги у 2018 році, грн.

Показник	з 1 січня 2018р.
Мінімальна заробітна плата	3723
Прожитковий мінімум для працездатних осіб	1762
Сума податкової соціальної пільги	881
Неоподатковуваний мінімум доходів громадян	17

Граничний розмір доходу, який дає право на застосування податкової соціальної пільги	2470
Максимальний розмір заробітної плати, з якої сплачуються страхові виплати по єдиному соціальному внеску	15 МЗП = 55845

Платник податку має право самостійно вибрати місце, де застосовується податкова соціальна пільга до нарахованого платнику податку місячного доходу у вигляді заробітної плати. Слід звернути особливу увагу платників податку, що податкова соціальна пільга може застосовуватися до нарахованого платнику податку місячного доходу у вигляді заробітної плати тільки за одним місцем його нарахування (виплати).

Таблиця 5.3

Розмір ПСП і граничний розмір доходу для її застосування у 2018 році

Податкова соціальна пільга з ПДФО (ПСП з ПДФО)			
Категорії осіб, що можуть скористатись правом зменшення суми місячного оподаткованого доходу у вигляді зарплати на суму ПСП з ПДФО (п.169 ПКУ)	Розмір ПСП з ПДФО (у відсотках до загального розміру ПСП*)	Сума ПСП з ПДФО, грн	Граничний розмір доходу для застосування податкової соціальної пільги, грн.**
Для будь-якого платника податку	100%	881,00	2470,00
Для платника податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років, — у розрахунку на кожен таку дитину	100%	881,00*кількість дітей	Одному з батьків 2470,00*кількість дітей
Для платника податку, який: а) є одинокою матір'ю (батьком), вдовою (вдівцем) або опікуном, піклувальником — у розрахунку на кожен дитину віком до 18 років; б) утримує дитину-інваліда — у розрахунку на кожен таку дитину віком до 18 років;	150 %	1321,50*кількість дітей	2470,00*кількість дітей
Для платника податку, який: в) є особою, віднесеною законом до першої або другої категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, включаючи осіб, нагороджених грамотами Президії Верховної Ради УРСР у зв'язку з їх участю в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи; г) є учнем, студентом, аспірантом, ординатором, ад'юнктом;	150 %	1321,50	2470,00

<p>г) є інвалідом I або II групи, у т.ч. з дитинства, крім інвалідів, пільга яким визначена пп. «б» пп. 169.1.4 ПКУ;</p> <p>д) є особою, якій присуджено довічну стипендію як громадянину, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів;</p> <p>е) є учасником бойових дій на території інших країн у період після ДСВ, на якого поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», крім осіб, визначених у пп. «б» пп. 169.1.4 ПКУ;</p>			
<p>Для платника податку, який:</p> <p>а) Героєм України, Героєм Радянського Союзу, Героєм Соціалістичної Праці або повним кавалером ордена Слави чи ордена Трудової Слави, особою, нагородженою чотирма і більше медалями «За відвагу»;</p> <p>б) учасником бойових дій під час Другої світової війни або особою, яка у той час працювала в тилу, та інвалідом I і II групи, з числа учасників бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни, на яких поширюється дія Закону України <u>«Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»</u>;</p> <p>в) колишнім в'язнем концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час Другої світової війни або особою, визнаною репресованою чи реабілітованою;</p> <p>г) особою, яка була насильно вивезена з території колишнього СРСР під час Другої світової війни на територію держав, що перебували у стані війни з колишнім СРСР або були окуповані фашистською Німеччиною та її союзниками;</p> <p>г) особою, яка перебувала на блокадній території колишнього</p>	200%	1762,00	2470,00

Ленінграда (Санкт-Петербург, Російська Федерація) у період з 8 вересня 1941 року по 27 січня 1944 року			
--	--	--	--

Податкова знижка – документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку – резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його загального річного оподатковуваного доходу, одержаного за наслідками такого звітного року у вигляді заробітної плати. Тобто, платник податку має право на податкову знижку за наслідками звітного податкового року.

В українській практиці оподаткування доходів фізичних осіб під терміном «податкова знижка» слід вважати податкові вирахування, тобто суму витрат, на яку дозволено зменшувати фізичній особі загальний річний оподатковуваний дохід, одержаний за наслідками звітного року.

Підстави для нарахування податкової знижки із зазначенням конкретних сум відображаються платником податку у річній податковій декларації. До складу податкової знижки включаються фактично понесені витрати, підтвержені платником податку документально, а саме: квитанціями, фіскальними або товарними чеками, прибутковими касовими ордерами, копіями договорів, що ідентифікують продавця товарів (робіт, послуг) і їх покупця (отримувача). У зазначених документах обов'язково повинно бути відображено вартість таких товарів (робіт, послуг) і строк їх продажу (виконання, надання). Зазначені документи не надсилаються податковому органу, але підлягають зберіганню платником податку протягом строку, достатнього для проведення податковим органом податкової перевірки стосовно нарахування такої податкової знижки.

ТРЕНІНГОВИЙ БЛОК

Завдання для практичних занять по Темі 5

Задачі

Задача 1

Обчислити суму податку на доходи фізичних осіб громадянки А., яка має на утриманні трьох дітей віком до 16 років та у березні 2018 р. отримала наступні доходи і здійснила такі операції:

1. За місцем основної роботи, де подано заяву на отримання податкової соціальної пільги отримала 3723 грн.;
2. Реалізувала легковий автомобіль вартістю 169 000 грн. (у січні та лютому транспортних засобів не реалізовувала).

Задача 2

Працівнику підприємства «Старт» Романишину О. за січень 2018 р. нарахована заробітна плата у розмірі 4 120 грн. На утриманні у даного працівника перебуває троє дітей віком до 18 р. У звітному періоді підприємство надало працівнику путівку в санаторій. Вартість путівки становить 3 880 грн. (у тому числі ПДВ). Трудова книжка даного працівника знаходиться на підприємстві «Старт».

Визначити суму податку на доходи фізичних осіб.

Задача 3

Згідно розпорядження директора підприємства особу «У» відправлено у відрядження. Тривалість відрядження 6 діб. З каси підприємства видано аванс особі «У» у сумі 2000,0 грн. Відрядження тривало з 19.05.2018 року по 24.05.2018 року. Авансовий звіт поданий особою «У» до бухгалтерії підприємства затверджено керівником в сумі:

- добові – 360,0 грн.;
- проїзд – 420,0 грн. (в т.ч. ПДВ);
- проживання – 600,0 грн. (в т.ч. ПДВ).

Разом витрачено по звіту – 1380,0 грн.

Залишок грошових коштів працівником «У» у касу підприємства не повернуто до кінця червня місяця 2013 року.

Визначити: 1) суму грошових коштів, що підлягає поверненню особою «У»; 2) здійснити відповідні нарахування на суму неповернутих коштів, а також вказати джерела погашення здійснених нарахувань (за умови, що особі «У» за травень місяць 2018 р. нарахована заробітну плату в розмірі 2000,0 грн.).

Задача 4

Фізична особа уклала з підприємством договір про передачу права користування розробленим та зареєстрованим програмним забезпеченням.

Відповідно до умов договору, винагорода за надання права користування (роялті) виплачується щомісяця у фіксованій сумі. За січень місяць 2018 р. нараховано роялті у сумі 11500 грн., виплата проведена 04.02.2018 р.; за лютий місяць 2013 р. нараховано роялті в сумі 5000 грн., виплата проведена 02.03.2018 р.

Визначити: 1) суму податку на доходи фізичної особи; 2) вказати особу відповідальну за внесення податку до бюджету та термін перерахування податку до бюджету.

Задача 5

Працівниці ТОВ «Андромеда» Комар А. Г. за лютий місяць 2018 року нараховано заробітну плату у розмірі 4300 грн. Комар А. Г. віднесена до II категорії осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, про що подано відповідні документи та заяву про застосування податкової соціальної пільги у відділ кадрів ТОВ «Андромеда». 29 лютого 2018 р. Комар А. Г. завершила трудову діяльність і вийшла на пенсію, в результаті чого отримала одноразову виплату при виході на пенсію у сумі 4300 грн. Крім цього у цьому ж місяці Комар А. Г. успадкувала об'єкт комерційної власності на суму 40 000 грн. за заповітом, складеним особою, що не передувала у споріднених стосунках зі спадкоємцем.

Визначити суму податку на доходи фізичних осіб, яку має заплатити Комар А. Г.

Тестові завдання

1. Об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб не являється:

- а) загальний місячний оподатковуваний дохід;
- б) загальний квартальний оподатковуваний дохід;
- в) загальний річний оподатковуваний дохід;
- г) іноземні доходи.

2. Платником податку на доходи фізичних осіб є:

- а) нерезидент, який отримує доходи з джерелом їх походження з території України і має імунітет, встановлений на умовах взаємності міжнародним договором;
- б) нерезидент, який отримує доходи з джерелом їх походження з території України і має дипломатичні привілеї;

- в) резидент, який отримує іноземні доходи;
- г) всі перелічені категорії платників.

3 При нарахуванні доходів у вигляді заробітної плати об'єкт оподаткування визначається як нарахована сума такої заробітної плати:

- а) зменшена на суму збору до Пенсійного фонду;
- б) збільшена на суму збору до Пенсійного фонду та внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- в) зменшена на суму збору до Пенсійного фонду та внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- г) зменшена на суму єдиного соціального внеску.

4 До витрат, які можуть бути віднесені до складу податкової знижки при сплаті податку на доходи фізичних осіб відносять:

- а) суму нарахованих податкових соціальних пільг, на суму яких дозволяється зменшення суми його загального доходу;
- б) суму (вартість) витрат, понесених платником податків щодо сплати податку на доходи фізичних осіб протягом року;
- в) суму (вартість) витрат, понесених платником-резидентом у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у нерезидентів протягом року (крім витрат на ПДВ і акцизного податку);
- г) частину суми процентів за іпотечним кредитом, сплачених платником.

5. Ставка податку на доходи фізичних осіб становить 5% від об'єкта оподаткування, нарахованого податковим агентом як:

- а) процент на депозит у банк;
- б) виграш чи приз;
- в) доходи на користь нерезидентів – фізичних осіб;
- г) плата за виконання громадських робіт.

6. Ставки податку на доходи фізичних осіб та військового збору в Україні встановлені в розмірі:

- а) 0,5% і 18% від податкового кредиту;
- б) 1% і 18% від податкової соціальної пільги;
- в) 1,5% і 18% від об'єкта оподаткування;
- г) 1,5% і 18% від бази оподаткування.

7. Платник податку на доходи фізичних осіб має право включити до складу податкової знижки звітного року наступні витрати:

- а) витрати на лікування тютюнової чи алкогольної залежності;
- б) витрати на косметичне лікування;
- в) витрати на лікування та протезування зубів з використанням дорогоцінних металів;
- г) витрати на придбання донорських компонентів.

8. Подання заяви на застосування податкової соціальної пільги з ПДФО є:

- а) обов'язковим;
- б) обов'язковим лише за сумісництвом;
- в) необов'язковим;
- г) обов'язковим у разі працевлаштування у двох і більше податкових агентів.

9. Право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу у розмірі, що дорівнює 150 відсоткам суми соціальної пільги, має платник податку на доходи фізичних осіб, який є:

- а) учасником бойових дій під час Другої світової війни;
- б) вдівцем або вдовою;
- в) колишнім в'язнем концтаборів;
- г) особою, що є повним кавалером ордена Слави.

10. При нарахуванні доходів у будь-яких негрошових формах база оподаткування визначається з урахування коефіцієнта, який розраховується:

- а) $K = 100 : (100 + Cп)$;
- б) $K = 100 : (100 - Cп)$;
- в) $K = 100 : (100 * Cп)$;
- г) $K = 100 + (100 - Cп)$.

Питання для самоперевірки:

- 1) *Охарактеризуйте основні принципи оподаткування доходів фізичних осіб – громадян.*
- 2) *Визначте повний перелік платників податку і видів оподатковуваних доходів.*
- 3) *Охарактеризуйте порядок оподаткування доходів фізичних осіб одержаних у вигляді заробітної плати.*
- 4) *В чому полягає економічний зміст податкової знижки та який механізм її нарахування?*
- 5) *Назвіть особливості застосування податкової соціальної пільги.*
- 6) *Які ставки податку на доходи фізичних осіб застосовуються в Україні?*
- 7) *Охарактеризуйте порядок оподаткування особливих видів доходів в Україні.*
- 8) *Який механізм перерахування податку на доходи фізичних осіб до бюджету?*
- 9) *В чому полягають особливості оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка проводить незалежну професійну діяльність?*
- 10) *Який порядок декларування доходів громадян?*

ТЕМА 6.

ПОДАТКОВІ РОЗРАХУНКИ І ЗВІТНІСТЬ У СФЕРІ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ

1. Платники та умови справляння майнових податків
2. Платники, об'єкти та ставки справляння плати за землю
3. Транспортний податок – порядок розрахунку та сплати
4. Елементи справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Методичні вказівки до вивчення теми

Платниками податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі. Об'єктом справляння плати за землю виступає земельна ділянка, яка знаходиться у власності платника або у його користуванні на умовах оренди (використання землі, що знаходиться в державній або комунальній власності).

Базою оподаткування плати за землю є:

– нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації;

– площа земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено.

Податковим кодексом України встановлено ставки плати за землю в залежності від категорії земель та наявності грошової оцінки. Крім цього, при розрахунку плати за землю у визначених Податковим кодексом випадках застосовуються коефіцієнти.

Ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь та земель загального користування – не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки.

Ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності).

Ставка податку за земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.

Пільги щодо сплати земельного податку для фізичних осіб

Від сплати податку звільняються:

- інваліди першої і другої групи;
- фізичні особи, які виховують трьох і більше дітей віком до 18 років;
- пенсіонери (за віком);
- ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";
- фізичні особи, визнані законом особами, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Звільнення від сплати податку за земельні ділянки, передбачене для відповідної категорії фізичних осіб, поширюється на одну земельну ділянку за кожним видом використання у межах граничних норм:

- для ведення особистого селянського господарства - у розмірі не більш як 2 гектари;
- для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка): у селах - не більш як 0,25 гектара, в селищах - не більш як 0,15 гектара, в містах - не більш як 0,10 гектара;
- для індивідуального дачного будівництва - не більш як 0,10 гектара;
- для будівництва індивідуальних гаражів - не більш як 0,01 гектара;

- для ведення садівництва - не більш як 0,12 гектара.

Від сплати податку звільняються на період дії єдиного податку четвертої групи власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі за умови передачі земельних ділянок та земельних часток (паїв) в оренду платнику єдиного податку четвертої групи.

Пільги щодо сплати податку для юридичних осіб

Від сплати податку звільняються:

- санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських організацій інвалідів, реабілітаційні установи громадських організацій інвалідів;
- громадські організації інвалідів України, підприємства та організації, які засновані громадськими організаціями інвалідів та спілками громадських організацій інвалідів і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці.
- бази олімпійської та паролімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України.
- дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади незалежно від форми власності і джерел фінансування, заклади культури, науки, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів.

Земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню земельним податком

Не сплачується податок за:

- сільськогосподарські угіддя зон радіоактивно забруднених територій, визначених відповідно до закону такими, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи (зон відчуження, безумовного (обов'язкового) відселення, гарантованого добровільного відселення і посиленого радіоекологічного контролю), і хімічно забруднених сільськогосподарських угідь, на які запроваджено обмеження щодо ведення сільського господарства;
- землі сільськогосподарських угідь, що перебувають у тимчасовій консервації або у стадії сільськогосподарського освоєння;
- земельні ділянки державних сортовипробувальних станцій і сортодільниць, які використовуються для випробування сортів сільськогосподарських культур;
- землі дорожнього господарства автомобільних доріг загального користування - землі під проїзною частиною, узбіччям, земляним полотном, декоративним озелененням, резервами, кюветами, мостами, штучними спорудами, тунелями, транспортними розв'язками, водопропускними спорудами, підпірними стінками, шумовими екранами, очисними спорудами і розташованими в межах смуг відведення іншими дорожніми спорудами та обладнанням, а також землі, що знаходяться за межами смуг відведення, якщо

на них розміщені споруди, що забезпечують функціонування автомобільних доріг, а саме:

а) паралельні об'їзні дороги, поромні переправи, снігозахисні споруди і насадження, протилавинні та протисельові споруди, вловлюючі з'їзди, захисні насадження, шумові екрани, очисні споруди;

б) майданчики для стоянки транспорту і відпочинку, склади, гаражі, резервуари для зберігання паливно-мастильних матеріалів, комплекси для зважування великогабаритного транспорту, виробничі бази, штучні та інші споруди, що перебувають у державній власності, власності державних підприємств або власності господарських товариств, у статутному капіталі яких 100 відсотків акцій (часток, паїв) належить державі;

- земельні ділянки сільськогосподарських підприємств усіх форм власності та фермерських (селянських) господарств, зайняті молодими садами, ягідниками та виноградниками до вступу їх у пору плодоношення, а також гібридними насадженнями, генофондовими колекціями та розсадниками багаторічних плодкових насаджень;

- земельні ділянки кладовищ, крематоріїв та колумбаріїв.

- земельні ділянки, на яких розташовані дипломатичні представництва, які відповідно до міжнародних договорів (угод), згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, користуються приміщеннями та прилеглими до них земельними ділянками на безоплатній основі.

- земельні ділянки, надані для будівництва і обслуговування культових та інших будівель, необхідних для забезпечення діяльності релігійних організацій України, статuti (положення) яких зареєстровано у встановленому законом порядку.

Платниками транспортного податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні легкові автомобілі, що є об'єктами оподаткування.

Об'єктом оподаткування є легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Така вартість визначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, за методикою, затвердженою Кабінетом Міністрів України, виходячи з марки, моделі, року випуску, типу двигуна, об'єму циліндрів двигуна, типу коробки переключення передач, пробігу легкового автомобіля, та розміщується на його офіційному веб-сайті.

Базою оподаткування є легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування. Ставка податку встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі **25 000** гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування.

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.

Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів оподаткування **фізичних осіб здійснюється контролюючим органом** за місцем реєстрації платника податку.

Платниками податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.

Визначення платників податку в разі перебування об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості у спільній частковій або спільній сумісній власності кількох осіб:

а) якщо об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості перебуває у спільній частковій власності кількох осіб, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку;

б) якщо об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб, але не поділений в натурі, платником податку є одна з таких осіб-власників, визначена за їх згодою, якщо інше не встановлено судом;

в) якщо об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб і поділений між ними в натурі, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку.

Об'єктом оподаткування є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка.

Не є об'єктом оподаткування:

а) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також організацій, створених ними в установленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету і є неприбутковими (їх спільній власності);

б) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які розташовані в зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, визначені законом, в тому числі їх частки;

в) будівлі дитячих будинків сімейного типу;

г) гуртожитки;

г) житлова нерухомість непридатна для проживання, у тому числі у зв'язку з аварійним станом, визнана такою згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад;

д) об'єкти житлової нерухомості, в тому числі їх частки, що належать дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та особам з їх числа, визнаним такими відповідно до закону, дітям-інвалідам, які виховуються одинокими матерями (батьками), але не більше одного такого об'єкта на дитину;

е) об'єкти нежитлової нерухомості, які використовуються суб'єктами господарювання малого та середнього бізнесу, що провадять свою діяльність в малих архітектурних формах та на ринках;

є) будівлі промисловості, зокрема виробничі корпуси, цехи, складські приміщення промислових підприємств;

ж) будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників, призначені для використання безпосередньо у сільськогосподарській діяльності;

з) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності громадських організацій інвалідів та їх підприємств;

и) об'єкти нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій, статути (положення) яких зареєстровано у встановленому законом порядку, та використовуються виключно для забезпечення їхньої статутної діяльності, включаючи ті, в яких здійснюють діяльність засновані такими релігійними організаціями добродійні заклади (притулки, інтернати, лікарні тощо), крім об'єктів нерухомості, в яких здійснюється виробнича та/або господарська діяльність;

і) будівлі дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від форми власності та джерел фінансування, що використовуються для надання освітніх послуг.

Базою оподаткування є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток.

База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, які перебувають у власності фізичних осіб, обчислюється контролюючим органом **на підставі даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно**, що безоплатно надаються органами державної реєстрації прав на нерухоме майно та/або на підставі оригіналів відповідних документів платника податків, зокрема документів на право власності.

База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності юридичних осіб, обчислюється такими особами самостійно виходячи із загальної площі кожного окремого об'єкта оподаткування на підставі документів, що підтверджують право власності на такий об'єкт.

Пільги із сплати податку

База оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи - платника податку, зменшується:

а) для квартири/квартир незалежно від їх кількості - на 60 кв. метрів;

б) для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості - на 120 кв. метрів;

в) для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), - на 180 кв. метрів.

Таке зменшення надається один раз за кожний базовий податковий (звітний) період (рік).

Сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлюють пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, громадських об'єднань, благодійних

організацій, релігійних організацій України, статuti (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку, та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченої такими статутами (положеннями). Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової нерухомості, для фізичних осіб визначаються виходячи з їх майнового стану та рівня доходів.

Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової нерухомості, для **фізичних осіб не надаються** на:

- об'єкт/об'єкти оподаткування, якщо площа такого/таких об'єкта/об'єктів перевищує п'ятикратний розмір неоподаткованої площі, затвердженої рішенням органів місцевого самоврядування;

- об'єкти оподаткування, що використовуються їх власниками з метою одержання доходів (здаються в оренду, лізинг, позичку, використовуються у підприємницькій діяльності).

Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості, встановлюються в залежності від майна, яке є об'єктом оподаткування.

Органи місцевого самоврядування до 1 лютого поточного року подають до відповідного контролюючого органу за місцезнаходженням об'єкта житлової нерухомості відомості стосовно пільг, наданих ними відповідно до цього підпункту.

Ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує **три відсотки розміру мінімальної заробітної плати**, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за **1 квадратний метр бази оподаткування**.

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.

Порядок обчислення суми податку

Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, які перебувають у власності **фізичних осіб**, здійснюється **контролюючим органом** за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника такої нерухомості у такому порядку:

а) за наявності у власності платника податку одного об'єкта житлової нерухомості, в тому числі його частки, податок обчислюється, виходячи з бази оподаткування, зменшеної на розмір пільги та відповідної ставки податку;

б) за наявності у власності платника податку більше одного об'єкта житлової нерухомості одного типу, в тому числі їх часток, податок обчислюється виходячи із сумарної загальної площі таких об'єктів, зменшеної на розмір пільги, та відповідної ставки податку;

в) за наявності у власності платника податку об'єктів житлової нерухомості різних видів, у тому числі їх часток, податок обчислюється

виходячи із сумарної загальної площі таких об'єктів, зменшеної на розмір пільги та відповідної ставки податку;

г) за наявності у власності платника податку об'єкта (об'єктів) житлової нерухомості, у тому числі його частки, що перебуває у власності фізичної чи юридичної особи - платника податку, загальна площа якого перевищує **300 квадратних метрів (для квартири) та/або 500 квадратних метрів (для будинку)**, розрахована сума податку збільшується на **25000 гривень на рік** за кожен такий об'єкт житлової нерухомості (його частку).

Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних осіб, здійснюється контролюючим органом за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника такої нерухомості виходячи із загальної площі кожного з об'єктів нежитлової нерухомості та відповідної ставки податку.

Податкове/податкові повідомлення-рішення про сплату суми/сум податку надсилаються (вручаються) платнику податку контролюючим органом за місцем його податкової адреси (місцем реєстрації) до 1 липня року, що настає за базовим податковим (звітним) періодом (роком).

Щодо новоствореного (нововведеного) об'єкта житлової та/або нежитлової нерухомості податок сплачується фізичною особою-платником починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт.

Контролюючі органи за місцем проживання (реєстрації) платників податку в десятиденний строк інформують відповідні контролюючі органи за місцезнаходженням об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості про надіслані (вручені) платнику податку податкові повідомлення-рішення про сплату податку у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Нарахування податку та надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень про сплату податку фізичним особам - нерезидентам здійснюють контролюючі органи за місцезнаходженням об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності таких нерезидентів.

Платники податку мають право звернутися з письмовою заявою до контролюючого органу за місцем проживання (реєстрації) для проведення звірки даних щодо:

- об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності платника податку;
- розміру загальної площі об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності платника податку;
- права на користування пільгою із сплати податку;
- розміру ставки податку;
- нарахованої суми податку.

ТРЕНІНГОВИЙ БЛОК

Завдання для практичних занять по Темі 6

Задачі

Задача 1

Визначити суму плати за землю за звітний період, якщо у суб'єкта господарювання у власності знаходиться земельна ділянка площею 0,86 га. Підприємство розташовано на південному узбережжі Чорного моря в Одеській області, чисельність населення становить 40 тис. осіб.

Задача 2

Підприємство придбало земельну ділянку на території міжнародного історико-культурного заповідника і займається комерційною діяльністю. Обчисліть суму плати за землю, якщо відомо, що вартість земельної ділянки становить 225 тис. грн., площа земельної ділянки – 0,08 га, а чисельність населення міста, де придбано землю – 120 тис. чол.

Задача 4

Громадянин України А, який має статус інваліда отримав новий легковий автомобіль, придбаний за кошти Державного бюджету України з робочим об'ємом циліндрів двигуна 1400 см. куб. Після 3-ох років експлуатації він продав цей транспортний засіб громадянину Б, який вирішив здійснити перереєстрацію автомобіля на себе. Чи буде хтось із зазначених громадян сплачувати транспортний податок, якщо вартість автомобіля склала 505 000 грн..

Задача 5

Громадянин України А придбав та ввіз на територію України новий легковий автомобіль 2013 р.в. (жовтень місяць) з робочим об'ємом циліндрів двигуна 3000 см. куб., вартістю 1550000 грн. На п'ятому році експлуатації він продав цей транспортний засіб громадянину Б, який здійснив перереєстрацію автомобіля на себе. Чи буде платити громадянин Б. податок за даний автомобіль у 2018 році, та розрахуйте суму податку якщо так за 2018 рік

Задача 6.

Громадянин України володіє житловим будинком, загальна площа 180 м.кв, право власності набуто у березні 2018 року. Крім того, у нього є у спів власності з дружиною квартира, загальна площа 110 м.кв., яка розподілена рівними частинами. Крім того, дружина володіє: автомобілем 2016 року випуску, об'єм циліндра двигуна 4200 см. куб., вартість 2050000 грн, а також гаражем - 28 м. кв.

Ставка податку на нерухоме майно, відміне від земельної ділянки:

- для житлової нерухомості – 1% МЗП
- для нежитлової нерухомості – 0,3% МЗП

Визначити: суму майнових податків, які заплатить дана сім'я у 2018 році.

Тестові завдання

1. Платниками плати за землю в Україні є:

- а) власники земельних ділянок;
- б) землекористувачі;
- в) власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі;
- г) орендарі та орендодавці землі.

2. Базовим податковим(звітним) періодом для плати за землю є:

- а) календарний місяць;

- б) календарний квартал;
- в) календарне півріччя;
- г) календарний рік.

3. Коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земель визначається за формулою:

- а) $K_i = (I + 10) : 100$;
- б) $K_i = (I - 10) : 100$;
- в) $K_i = (I - 15) : 100$;
- г) $K_i = (I + 5) : 100$.

4. Які з перелічених транспортних засобів не є об'єктом оподаткування транспортним податком:

- а) колісні транспортні засоби;
- б) транспортні засоби на гусеничному ході;
- в) судна, зареєстровані у Державному судновому реєстрі України або у Судновій книзі України;
- г) літаки і вертольоти, зареєстровані у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України або у Реєстрі державних повітряних суден України.

5. Вкажіть, що є базою оподаткування транспортним податком для транспортних засобів юридичних осіб:

- а) об'єм циліндрів двигунів в кубічних сантиметрах;
- б) вартість автомобіля;
- в) маса автомобіля;
- г) кількість посадочних місць для пасажирів.

6. Вкажіть строк сплати збору транспортного податку для фізичних осіб.

- а) сплачується за місячним податковим періодом;
- б) сплачується за кварталним податковим періодом;
- в) сплачується за річним податковим періодом;
- г) сплачується одночасно з проведенням першої реєстрації в Україні транспортних засобів.

7. Протягом якого терміну повинні сплатити транспортний податок юридичні особи:

- а) до 20-го лютого з розбивкою річної суми по кварталах;
- б) до 1 січня наступного року;
- в) протягом 40 днів після подачі декларації;
- г) до 10 лютого з розбивкою річної суми помісячно.

8. Об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки є:

- а) будівлі дитячих будинків сімейного типу;
- б) об'єкти житлової нерухомості;
- в) гуртожитки;
- г) об'єкти житлової нерухомості, що перебувають у власності територіальних громад.

9. Базовий податковий (звітний) період податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки становить:

- а) календарний місяць;
- б) календарний квартал;

- в) календарне півріччя;
- г) календарний рік.

10. Протягом якого терміну повинні сплатити транспортний податок фізичні особи:

- а) за річним податковим періодом;
- б) протягом місяця після отримання податкового повідомлення-рішення;
- в) протягом року після отримання податкового повідомлення-рішення;
- г) до 1 травня наступного року за який нараховано податок.

Питання для самоперевірки:

- 1) *Охарактеризуйте основи майнового оподаткування в Україні.*
- 2) *Вкажіть основні елементи розрахунку плати за землю.*
- 3) *Охарактеризуйте механізм нарахування та сплати плати за землю юридичними особами.*
- 4) *Охарактеризуйте механізм нарахування та сплати плати за землю фізичними особами.*
- 5) *В чому основна сутність орендної плати за земельну ділянку в Україні.*
- 6) *Який порядок справляння транспортного податку в Україні.*
- 7) *Дайте характеристику податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки*

Тема 7.

ОБЛІК ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСОБІВ-ПІДПРИЄМЦІВ НА ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ПОДАТКОВІ РОЗРАХУНКИ ЗА СПЕЦІАЛЬНИМИ РЕЖИМАМИ ОПОДАТКУВАННЯ

1. Сутність і значення прибуткового оподаткування підприємницької діяльності
2. Чистий оподатковуваний дохід і його види
3. Особливості застосування спрощених методів оподаткування
4. Механізм розрахунку єдиного податку та особливості застосування спрощеного обліку і звітності
5. Порядок нарахування ЄСВ з доходу фізичних осіб – суб'єктів господарювання на загальній та спрощеній системі оподаткування

Методичні вказівки до вивчення теми

Дохід отриманий суб'єктом господарювання фізичною особою від здійснення власної підприємницької діяльності визначається, як такий, що одержаний нею за звітний податковий період від продажу товарів (надання послуг, виконання робіт) у межах її підприємницької діяльності без створення

юридичної особи. Якщо фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності отримує інші доходи, то такі доходи оподатковуються за загальними правилами, встановленими Податковим кодексом України для платників податку – фізичних осіб, що не є такими суб'єктами підприємницької діяльності.

Таким чином, з метою усунення подвійного оподаткування доходу, одержаного від власної підприємницької діяльності, фізична особа повинна пред'являти:

- оригінал свідоцтва про державну реєстрацію;
- свідоцтво, патент;
- платіжні повідомлення чи квитанції, що підтверджують сплату авансових платежів (фіксованого розміру податку).

Оподаткування доходів фізичної особи, від зайняття підприємницькою діяльністю, за загальною системою, здійснюється виходячи з чистого доходу фізичної особи за ставкою 18%. Чистим оподатковуваним доходом вважається сукупний чистий дохід, тобто різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручкою у грошовій та натуральній формі) і документально підтвердженими витратами, безпосередньо пов'язаними з одержанням доходу. Оподаткуванню підлягають доходи, одержані за звітний податковий період фізичною особою – суб'єктом підприємницької діяльності від продажу нею товарів (надання послуг, виконання робіт) у межах її підприємницької діяльності без створення юридичної особи.

Чистий оподатковуваний дохід визначається як різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручкою у грошовому та натуральному виразі) і документально підтвердженими витратами, безпосередньо пов'язаними з отриманням доходу;

Алгоритм розрахунку чистого оподаткованого доходу (ЧОД_{ПП}) має такий вигляд:

$$\text{ЗОД}_{\text{ПП}} - \text{В}_{\text{ПП}} = \text{ЧОД}_{\text{ПП}}, \quad (7.1)$$

де: ЗОД_{ПП} – загальний оподатковуваний дохід платника податку; В_{ПП} – витрати платника податку.

Оподаткування чистого доходу фізичної особи визначає існування таких економічних категорій, як загальний оподатковуваний дохід та витрати. У фізичної особи – суб'єкта господарювання загальний оподатковуваний дохід виникає в тому податковому періоді, в якому було здійснено оплату товарів (робіт, послуг), а не тоді, коли було здійснено відвантаження.

Таким чином, загальний оподатковуваний дохід фізичної особи, на відміну від юридичних осіб, формується за принципом «касового методу», а не за переходом права власності. До складу чистого оподаткованого доходу фізичної особи – суб'єкта господарювання включається виручка від реалізації товарів (робіт, послуг) у грошовій (готівковій чи безготівковій) та натуральній формах за звітний період. Дохід платника податків збільшується на дату надходження виручки, а факт відвантаження товарів, підписання акта виконаних робіт (наданих послуг) або інше, на розмір доходу не впливають.

Слід відмітити, фізичні особи – суб'єкти господарювання не зобов'язані вести бухгалтерський облік, оскільки, не виступають платниками податку на прибуток.

Будь-які суми витрат фізичної особи мають право на формування об'єкта оподаткування лише залежно від конкретних сум одержання доходу. Тобто понесені витрати на придбання, виготовлення та збут товарів (продукції, робіт, послуг) можуть бути враховані при обчисленні чистого доходу у розмірі, що прямо відповідає сумі отриманого доходу.

До переліку витрат, безпосередньо пов'язаних з отриманням доходів, належать:

- витрати, до складу яких включається вартість сировини, матеріалів, товарів, що утворюють основу для виготовлення (продажу) продукції або товарів (надання робіт, послуг), купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, палива й енергії, будівельних матеріалів, запасних частин, тари й тарних матеріалів, допоміжних та інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;

- витрати на оплату праці фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з таким платником податку (далі - працівники), які включають витрати на оплату основної і додаткової заробітної плати та інших видів заохочень і виплат виходячи з тарифних ставок, у вигляді премій, заохочень, відшкодувань вартості товарів (робіт, послуг), витрати на оплату за виконання робіт, послуг згідно з договорами цивільно-правового характеру, будь-яка інша оплата у грошовій або натуральній формі, встановлена за домовленістю сторін (крім сум матеріальної допомоги, які звільняються від оподаткування згідно з нормами цього розділу);

- обов'язкові виплати, а також компенсація вартості послуг, які надаються працівникам у випадках, передбачених законодавством, внески платника податку на обов'язкове страхування життя або здоров'я працівників у випадках, передбачених законодавством;

- суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у розмірах і порядку, встановлених законом;

- інші витрати, до складу яких включаються витрати, що пов'язані з веденням господарської діяльності, до яких відносяться витрати на відрядження найманих працівників, на послуги зв'язку, реклами, плати за розрахунково-касове обслуговування, на оплату оренди, ремонт та експлуатацію майна, що використовується в господарській діяльності, на транспортування готової продукції (товарів), транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів), вартість придбаних послуг, прямо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг.

Таким чином, витрати фізичної особи – суб'єкта господарювання слід трактувати, як суму будь-яких витрат у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних як компенсація вартості товарів (робіт, послуг), які придбаваються (виготовляються) для їх подальшого використання у власній господарській діяльності.

Фізичні особи - підприємці подають до контролюючого органу податкову декларацію за місцем своєї податкової адреси за результатами календарного року у строки, встановлені ПКУ для річного звітного податкового періоду, в якій також зазначаються авансові платежі з податку на доходи.

Авансові платежі з податку на доходи фізичних осіб розраховуються платником податку самостійно згідно з фактичними даними, зазначеними у Книзі обліку доходів і витрат, кожного календарного кварталу та сплачуються до бюджету до 20 числа місяця, наступного за кожним календарним кварталом (до 20 квітня, до 20 липня і до 20 жовтня). Авансовий платіж за четвертий календарний квартал не розраховується та не сплачується.

Якщо результатом розрахунку авансового платежу за відповідний календарний квартал є від'ємне значення, то авансовий платіж за такий період не сплачується.

Остаточний розрахунок податку на доходи фізичних осіб за звітний податковий рік здійснюється платником самостійно згідно з даними, зазначеними в річній податковій декларації, з урахуванням сплаченого ним протягом року податку на доходи фізичних осіб на підставі документального підтвердження факту його сплати.

Таблиця 7.1.

Порядок сплати податку на доходи і військового збору підприємцями на загальній системі оподаткування

Назва	Об'єкт оподаткування	Ставка	Авансові платежі		Декларація і строки її подання	Строк сплати за декларацією
			Об'єкт оподаткування	Строк сплати		
Податок на доходи	Чистий оподатковуваний дохід за результатами року, відображений у Декларації про майновий стан і доходи	18%	Сума чистого оподатковуваного за квартал, відображена у Книзі обліку доходів і витрат	До 20-го квітня (за I кв.); — до 20-го липня (за II кв.); — до 20-го жовтня (за III кв.)	Декларація про майновий стан і доходи: не пізніше 9 лютого року, що настає за звітним	До 20 лютого , що настає за звітним
Військовий збір		1,5%	НЕ сплачують			

Порядок обліку і складання звітності підприємств і інших суб'єктів малого бізнесу, які оподатковуються за спрощеною системою регламентується розділом 14 Податкового кодексу України «Спеціальні податкові режими». Відповідно до глави 1 «Спрощена система оподаткування, обліку та звітності» зазначеного розділу суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на такі групи платників єдиного податку:

1) перша група – фізичні особи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 300 000 гривень;

2) друга група – фізичні особи – підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв:

— не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб;

— обсяг доходу не перевищує 1500000 гривень.

До цієї групи не можуть належати фізичні особи – підприємці, які надають посередницькі послуги з купівлі, продажу, оренди та оцінювання нерухомого майна (група 70.31КВЕД ДК 009:2005), а також здійснюють діяльність з виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння. Такі фізичні особи - підприємці належать виключно до третьої групи платників єдиного податку, якщо відповідають вимогам, встановленим для такої групи;

3) третя група – фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 5000000 гривень;

4) четверта група – сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків.

Таблиця 7.2

**Базові показники розрахунку та сплати єдиного податку для підприємців
1-3 групи**

Група платників єдиного податку	Єдиний податок					
	Максимальна ставка ¹	База оподаткування	Максимальна сума (грн)	Строк сплати	Посилання на НПА	
1 група	До 10%	Прожитковий мінімум працевздатної особи на 01.01.18 р.	1762 грн	176,20	Щомісяця авансом не пізніше 20-го числа поточного місяця за поточний місяць	п.п. 293.2, 295.1 Податкового кодексу України (далі — ПКУ)
2 група	До 20%	Мінзарплата на 01.01.18 р.	3723 грн	744,60		
3 група	3% за умови сплати ПДВ	Сума доходів платника єдиного податку за звітний квартал	—	∞	Упродовж 10-ти календарних днів, що настають за останнім днем строку подання декларації	пп. 49.18.2 абз. 1 п. 57.1, п.п. 293.3, 294.1, 295.3 ПКУ
	5% для неплательників ПДВ					

Ставки єдиного податку у 1 і 2 групах, за якими сплачують єдиний податок, прямо залежать від видів діяльності, здійснюваних в межах групи, і встановлюються сільськими, селищними, міськими радами або радами об'єднаних територіальних громад (п. 293.2 ПКУ). Якщо підприємець 1 або 2 групи провадить декілька видів діяльності, єдиний податок він сплачує за більшою із ставок, установлених для таких видів діяльності (п. 293.6 ПКУ). Коли діяльність здійснюється на території більш ніж однієї сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, податок треба сплачувати за максимальною ставкою, установленою ПКУ для відповідної групи.

Платники єдиного податку четвертої групи:

- самостійно обчислюють суму податку щороку станом на 1 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням платника податку та місцем розташування земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік;

- сплачують податок щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, у таких розмірах:

- у I кварталі - 10 відсотків;
- у II кварталі - 10 відсотків;
- у III кварталі - 50 відсотків;
- у IV кварталі - 30 відсотків;

Форма податкової декларації для платників єдиного податку четвертої групи має вигляд, наведений в Додатку 7.5.

15 серпня 2018 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств» від 10.07.2018 р. № 2497-VIII (далі – Закон № 2497).

Зміни до Податкового кодексу України (далі – ПКУ) передбачають віднесення до **платників єдиного податку 4 групи (сітьгосп товаровиробників)** фізосіб – підприємців, які організували **сімейне фермерське господарство**.

Для цього такі **фізичні особи – підприємці** повинні провадити діяльність виключно в межах фермерського господарства, зареєстрованого відповідно до Закону України «Про фермерське господарство», за умови **виконання сукупності таких вимог:**

- здійснення виключно вирощування, відгодовування сільськогосподарської продукції, збирання, вилову, переробки такої власновирощеної або відгодованої продукції та її продаж;
- провадження господарської діяльності (крім постачання) за місцем податкової адреси;
- невикористання праці найманих осіб;
- членами фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени її сім'ї у визначенні ч. 2 ст. 3 Сімейного кодексу України;
- площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів фермерського господарства становить від 2 до 20 гектарів.

Для зареєстрованих в установленому законом порядку **фермерів-підприємців** (новостворених), які протягом 10 календарних днів з дня державної реєстрації подали заяву щодо обрання спрощеної системи оподаткування, **перший податковий (звітний) період починається з першого числа місяця, в якому відбулася державна реєстрація.**

Якщо фермери-підприємці – платники єдиного податку 4 групи у податковому (звітному) періоді **не забезпечили дотримання сукупності**

Фізособа-підприємець на загальній системі оподаткування, крім інвалідів або пенсіонерів за віком, які одержують від держави пенсію чи соцдопомогу	Сума чистого оподаткованого доходу за результатами кварталу роботи на загальній системі, зазначена у Книзі обліку доходів і видатків	22%	819,06	2457,18 <i>(819,06 x 3)</i>	12 285,90	36857,70 <i>(12 285,90 x 3)</i>	Щокварталу до 20-го числа місяця, наступного за кварталом, за який сплачують внесок	Звіт з ЄСВ (додаток Д5) треба здати не пізніше 9 лютого року, що настає за звітним
--	--	------------	---------------	---------------------------------------	------------------	---	---	--

Особливості сплати ЄСВ підприємцями на спрощеній системі оподаткування в таблиці 7.4

Таблиця 7.4

Ставки, розміри і строки сплати єдиного внеску у 2018 році для єдинників

Платники єдиного внеску	Кого звільнено від сплати єдиного внеску	Ставка	База оподаткування (грн)		Сума обов'язкового платежу (грн)		Строки сплати та звітності
			Мінімальна	Максимальна	За місяць	За квартал	
Фізособи-єдинники незалежно від групи, у якій вони працюють	Підприємці, які є інвалідами або пенсіонерами за віком та отримують від держави пенсію чи соцдопомогу	22%	3723,00	55845,00	819,06	2457,18	До 20-го числа місяця, що настає за кварталом, за місяці якого сплачують внесок. Звіт з ЄСВ (додаток Д5) треба здати не пізніше 9 лютого року, наступного за звітним

ТРЕНІНГОВИЙ БЛОК

Завдання для практичних занять по Темі 7

Задачі

Задача 1

Приватний підприємець, який перебуває на загальній системі оподаткування, займається оптовою торгівлею алкогольними напоями та пивом. Плановий загальний річний обсяг реалізації становить 1500,0 тис. грн. (в тому числі ПДВ – 250,0 тис. грн.), де виручка від реалізації пива дорівнює 480,0 тис. грн. (в тому числі ПДВ). Витрати пов'язані з придбанням пива, становитимуть 300,0 тис. грн. (в тому числі ПДВ), алкогольної продукції – 720,0 тис. грн. (в тому числі ПДВ).

Визначити: суму податкового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб і єдиного соціального внеску. (Ставка нарахування ЄСВ – 22%).

Задача 2

Суб'єкт підприємницької діяльності – фізична особа у 2018 р. орендував належну громадянину «А» квартиру площею 150,0 м². За погодженням сторін плата становила 4000,0 грн. Договір оренди нотаріально посвідчено.

Станом на 1 січня 2018 року органом місцевого самоврядування затверджено та опубліковано мінімальну місячну суму орендного платежу за 1 м² нерухомості, її розмір становив 19,60 грн.

Визначити: 1) мінімальний розмір орендного платежу, що підлягає оподаткуванню; 2) суму податку на доходи фізичних осіб з доходу, отриманого від надання майна в оренду; 3) особу, яка зобов'язана вносити податок до бюджету.

Задача 3

Фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, що перебуває на загальній системі оподаткування у 2 кварталі 2018 р. отримав загальний оподатковуваний дохід у сумі 360000 грн. (в т. ч. ПДВ). Крім цього платник податку у цьому ж періоді поніс такі витрати:

- придбано сировину на суму 48000 грн. (в т. ч. ПДВ);
- придбано матеріали у фізичної особи – платника єдиного податку на суму 150000 грн.;
- понесено витрати на придбання паливно-мастильних матеріалів, які використані для ведення підприємницької діяльності на суму 16000 грн. (в т. ч. ПДВ);
- понесено витрати на ремонт орендованого складського приміщення на суму 21000 грн.
- витрати на ЗП двом найманим працівникам склали – 15 000 грн.

Визначити: суму податкового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб і єдиного соціального внеску за 2 квартал 2018 р., а також розрахувати доцільність переходу на спрощену систему оподаткування (вказати групу).

Задача 4

Фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, що перебуває на загальній системі оподаткування здійснив наступні операції:

- 21.04.2018 р. відвантажено продукцію на суму 21000 грн., оплату за яку планується отримати у III кварталі 2013 р.;
- 16.05.2018 р. надійшли кошти на рахунок у сумі 58000 грн. за поставлений товар;
- 24.06.2018 р. отримано аванс за умовами договору надання послуг на суму 44000 грн.

- 2.04.2018р. закуплено сировину на суму 19000 грн., яку використано у виробництві продукції.
- 28.04.2018 р. придбано основний засіб вартістю 68000 грн.
- 10.05.2018 р. сплачено кошти банку за ведення розрахунково-касового обслуговування на суму 300 грн.;
- 6.06.2018 р. придбано напівфабрикати на суму 10000 грн., які використано при виробництві продукції.

Визначити: суму податкового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб і єдиного соціального внеску за 2 квартал 2018 р.

Задача 5

Підприємство, платник єдиного податку за ставкою 5%, за звітний період провело такі операції:

- відвантаження товарів на суму 57 000 грн.;
  - отримання оплати від покупців на суму 36 000 грн.;
  - отримання позики від іншого підприємства на суму 10 000 грн.;
- Розрахувати суму єдиного податку за звітний період.

Задача 6

Сільськогосподарське підприємство орендує в поточному році 4 тис. га ріллі. Грошова оцінка її в даній області становить 18млн. грн. за 1га. Визначити розмір єдиного податку для четвертої групи платників в поточному році та строки його сплати до бюджету

Тестові завдання

1. Спрощена система оподаткування для юридичних осіб може бути застосована для:

- а) осіб, у трудових відносинах з якими протягом року перебуває не більше 10 осіб та обсяг виручки від реалізації продукції за рік перевищує 500 тис. грн.;
- б) осіб, в яких середньооблікова чисельність працюючих не перевищує 50 осіб і обсяг доходу від реалізації продукції за рік не перевищує 5 млн. грн.;
- в) пунктів а і б разом;
- г) інше.

2. Які ставки єдиного податку для юридичних осіб чинні в Україні:

- а) 3% суми виручки від реалізації, без урахування акцизного податку, у випадку сплати ПДВ;
- б) 5% суми виручки від реалізації продукції, без урахування акцизного податку, у випадку включення ПДВ до складу єдиного податку;
- в) від 20 до 200 грн. на місяць;
- г) вірні відповіді «а» і «б».

3. Перехід на єдиний податок звільняє платника від сплати:

- а) плати (податку) за землю;
- б) акцизного податку;
- в) єдиного соціального внеску;
- г) мита.

4. Фіксований сільськогосподарський податок скасований внаслідок введення:

- а) його до плати за землю;
- б) його до складу непрямих податків;

- в) його до акцизного податку;
- г) його до 4 групи спрощенців.

5. Декларація про суми єдиного податку подається до органів ДФС:

- а) до 1 січня поточного року;
- б) до 1 лютого поточного року;
- в) до 1 вересня поточного року;
- г) не подається.

6. Сплата єдиного податку для 1 та 2 груп відбувається:

- а) протягом 10 днів після подання декларації;
- б) одночасно з поданням декларації з перенесенням дня сплати на наступний день у разі потрапляння на вихідний (святковий) день
- в) одночасно з поданням декларації з перенесенням дня сплати на день раніше у разі потрапляння на вихідний (святковий) день
- г) авансовими внесками.

7. ЄСВ платники-спрощенці 1 групи сплачують у розмірі:

- а) 50% розміру мінімальної суми ЄСВ;
- б) 100% розміру мінімальної суми ЄСВ;
- в) за ставкою 8,41%;
- г) не сплачують.

8. ЄСВ платники на загальній системі оподаткування сплачують у розмірі:

- а) лише за себе;
- б) за себе і за найманих працівників;
- в) за ставкою 8,41%;
- г) не сплачується.

9. Платники єдиного податку – інваліди сплачують ЄСВ:

- а) лише за себе;
- б) за себе і за найманих працівників;
- в) за ставкою 8,41%;
- г) не сплачують.

10. Платники єдиного податку четвертої групи сплачують єдиний податок щоквартально:

- а) рівними частинами;
- б) найбільша частка сплати припадає на 3 і 4 квартал;
- в) найбільша частка сплати припадає на 1 та 2 квартал;
- г) не сплачують щоквартально, а один раз на рік.

Питання для самоперевірки:

- 1) *Охарактеризуйте основи прибуткового оподаткування фізичних осіб – суб'єктів господарювання.*
- 2) *Як розраховується чистий оподатковуваний дохід фізичної особи – суб'єкта господарювання?*
- 3) *Охарактеризуйте склад і структуру витрат фізичної особи – суб'єкта господарювання.*
- 4) *Який порядок нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності?*

- 5) *Розкрийте порядок нарахування ЄСВ з доходу фізичних осіб – суб'єктів господарювання.*
- 6) *Перелічіть альтернативні системи оподаткування доходів фізичних осіб, що існують в Україні.*
- 7) *Які умови переходу на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності?*
- 8) *Який порядок нарахування та сплати єдиного податку для юридичної особи – суб'єкта господарювання?*

Завдання для самостійної роботи студента

п/п	Тематика	К-сть годин
1	Концептуальні основи податкових розрахунків, їх законодавча, нормативна та інструктивна база	2
2	Суть і значення податкового обліку, його основні завдання	3
3	Взаємозв'язок податкового та фінансового обліку	3
4	Порядок складання і методи подання податкової звітності платниками податків	3
5	Первинний облік податку на додану вартість	4
6	Податкові накладні та первинні документи прирівняні до них: види, вимоги до складання та реєстрація в ЄРПН	4
7	Порядок складання та заповнення податкових накладних	4
8	Особливості ведення реєстру отриманих та виданих податкових накладних	4
9	Методика використання даних аналітичного обліку для складання декларації з податку на додану вартість	4
10	Форми податкової декларації, порядок їх заповнення та особливості подання податкової декларації з ПДВ	4
11	Порядок визначення прибутку до оподаткування в податковому і фінансовому обліку	4
12	Економічний зміст оподатковуваного доходу та витрат підприємств	4
13	Сутність податкових різниць при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток	3
14	Особливості оподаткування доходів нерезидентів походженням яких є територія України	3
15	Особливості визначення оподатковуваного прибутку в системі податкового обліку	3
16	Порядок складання та строки подання декларації по податку на прибуток	2
17	Особливості оподаткування акцизним податком	2
18	Облік податкових розрахунків щодо акцизного податку	2
19	Механізм складання та терміни подання декларації з акцизного податку, порядок відображення в розрахунку податкового векселя	2
20	Особливості застосування спрощеної системи оподаткування	2
21	Порядок переходу підприємств на спрощену систему обліку	2
22	Структура і порядок заповнення реєстрів обліку при спрощеній системі	2
Разом:		68

Список рекомендованої літератури

1. Валігура В.А. Альтернативы расширения базы налогообложения налога на доходы физических лиц в Украине / В.А. Валігура // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2013. – № 1 (60). – С. 31-38.
2. Валігура В.А. Вектори підвищення рівня використання та розширення бази оподаткування ПДВ в Україні / В.А. Валігура // Ефективна економіка. – 2013. – №4. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nauka.com.ua>.
3. Валігура В.А. Напрями розбудови системи оподаткування в Україні / В.А. Валігура // Інноваційна економіка. – 2013. – № 4 (42). – С. 246–252.
4. Валігура В. А. Податкові розрахунки і звітність: навчальний посібник / А. І. Крисоватий, В. А. Валігура. – Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 338 с.
5. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.91 № 1768-ХІІ
6. Десятнюк О.М. Методологические основы формирования национальных систем управления налоговыми рисками // Уклонение от уплаты налогов. Проблемы и решения: монография для магистров, обучающихся по программам направления «Финансы и кредит» / [И.А.Майбуров и др.]; под ред. И.А.Майбурова, А.П. Киреенко, Ю.Б. Иванова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2013. – С. 98-108.
7. Десятнюк О.М. Управління податковим боргом // О.М. Десятнюк Т.Я. Маршалок. – Тернопіль: Вектор, 2013. – 340 с.
8. Иванов Ю. Б. Податкова система : підручник / Ю. Б. Иванов, А. І. Крисоватий, О. М. Десятнюк. – К. : Атіка, 2006. – 918 с.
9. Крисоватий А. І. Домінанти гармонізації оподаткування : національні та міжнародні вектори [Текст] : монографія / А. І. Крисоватий, В. А. Валігура. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. – 248 с.
10. Крисоватий А. І. Новітня парадигма преференційного оподаткування [Текст] : монографія / А. І. Крисоватий, Г. В. Василевська. – К. : ЦУЛ, 2013. – 260 с.
11. Крисоватий А.І., Десятнюк О.М. Економіка налоговых реформ: монография / под ред. И.А. Майбурова, Ю.Б. Иванова, Л.Л. Тарангул. – К. – Алерта, 2013. – С. 14-25.
12. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
13. Наказ ДФС України від 06.04.15 № 247 «Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо включення до податкової знижки за звітний рік сум витрат, понесених у минулому році на оплату вартості навчання за місяці звітного року»
14. Наказ ДФС України від 30.04.15 № 325 «Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо обліку прибутку, звільненого від оподаткування відповідно до вимог п.154.8, п.154.9 ст.154 Податкового кодексу України»
15. Наказ Міністерства фінансів України від 02.02.15 № 21 «Про затвердження Змін до Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість»
16. Наказ Міністерства фінансів України від 13.01.15 № 4 «Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ) та Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку»
17. Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.13 №12 "Про затвердження Порядку ведення реєстру, форм реєстраційної заяви, заяви про анулювання реєстрації та свідоцтва про реєстрацію суб'єктів індустрії програмної продукції, які застосовують особливості оподаткування "
18. Наказ Міністерства фінансів України від 17.09.12 № 1000 "Про затвердження форм податкових розрахунків з плати за користування надрами"
19. Наказ Міністерства фінансів України від 21.12.11 № 1685 "Про затвердження форми

Звіту про використання платниками податку на прибуток підприємств вивільнених коштів"

20. Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 №14 «Про затвердження форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку»

21. Наказ Міністерства фінансів України від 24.01.13 № 37 "Про затвердження Положення про Реєстр неприбуткових установ та організацій"

22. Наказ Міністерства фінансів України від 25.06.13 №610 "Про затвердження форм та Порядку розрахунку податкових зобов'язань з податку на прибуток нерезидентів, які провадять діяльність на території України через постійне представництво "

23. Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.13 № 39 "Про затвердження форми Розрахунку податкових зобов'язань щодо сплати консолідованого податку на прибуток та форми Повідомлення платника податку про прийняття рішення щодо сплати консолідованого податку на прибуток "

24. Наказ Міністерства фінансів України від 13.01.2015 №4 «Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма №1ДФ) та Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку»

25. Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2017 №467 «Про затвердження змін до форми та Порядку складання звіту про контрольовані операції»

26. Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2017 №468 «Про внесення змін до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств»

27. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій : навч. посіб. / під ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. Б. Іванова, д-ра екон. наук, проф. І.А. Майбурова. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 492 с. – Із змісту : Крисоватий А. І. – С. 377-384.

28. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. із змінами і доповненнями № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.

29. Постанова КМУ від 05.10.2016р. №683 «Про внесення змін до Положення про виготовлення, зберігання, продаж акцизних марок та маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів»»

30. Постанова КМУ від 29.12.2014р. №718 «Про внесення змін до порядку подання фінансової звітності»

31. Сідельникова Л.П. Податкова система: Навчальний посібник / Л.П. Сідельникова, Н.М. Костіна. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2013. – 604 с.: - 2-ге видання, перероблене і доповнене.

32. Сідельникова Л.П. Теоретико-організаційні доміанти і практика розбудови податково-боргових джерел формування бюджетних ресурсів держави: Монографія / Л.П. Сідельникова. – Херсон: ПП Грінь Д.С., 2013 – 445 с.

Додаткова:

1. Мельник І. Складання акцизної накладної під час експорту підакцизних товарів / І. Мельник // Вісник. Право знати все про податки і збори. – 2016. - № 24. – С. 18-19.

2. Строжук В. Застосування ставок ввізного мита згідно з Митним тарифом України / В. Строжук // Вісник. Право знати все про податки і збори. – 2016. - № 24. – С. 33-35.

3. Наказ ДПА України від 24.12.10р №1018 "Про затвердження форми Податкового розрахунку збору за користування радіочастотним ресурсом України"

4. Наказ Міністерства фінансів України від 21.12.12 №1403 "Про затвердження форм податкових декларацій збору за спеціальне використання води"

5. Наказ Мінфіну від 21.12.12 № 1404 "Про затвердження форми Податкового розрахунку збору за спеціальне використання лісових ресурсів"

6. Наказ Міндоходів від 25.04.14 № 263 " Про затвердження Узагальнюючої

податкової консультації щодо оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки"

7. Наказ Міндоходів від 05.12.13 №766 "Про затвердження форми Податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки"

8. Наказ Міністерства фінансів України від 07.11.12 № 1159 "Про внесення змін до форм податкових декларацій платника єдиного податку, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 21 грудня 2011 року № 1688"

9. Наказ Міністерства фінансів України від 21.12.11 № 1688 "Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку "

10. Наказ ДПС України від 20.02.12 № 137 "Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо віднесення до певної групи (другої або третьої) платників єдиного податку фізичних осіб-підприємців, які здійснюють діяльність з надання послуг"

11. Наказ Міністерства фінансів України від 21.12.11 № 1688 "Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку "

12. Наказ Міністерства фінансів України від 15.12.11 № 1637 " Про затвердження форм книги обліку доходів і книги обліку доходів і витрат та порядків їх ведення"

13. Наказ Міністерства фінансів України від 20.12.11 № 1675 "Про затвердження форми свідоцтва платника єдиного податку та порядку видачі свідоцтва, форми та порядку подання заяви про застосування спрощеної системи оподаткування та форми розрахунку доходу за попередній календарний рік"

14. Наказ Мінфіну України від 28 03.2013 №433 «Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності»

15. Наказ Міндоходів від 30.12.2013 №866 "Про затвердження форм податкових декларацій збору за місця для паркування транспортних засобів та туристичного збору"

16. Наказ Міністерства фінансів України від 10.04.15 № 415 "Про затвердження форми Податкової декларації з транспортного податку"

17. Лист ДФСУ від 24.04.2017 № 10174 «Про заповнення податкової звітності з ПДВ»

18. Лист ДФСУ від 14.02.2017 № 2962 « Щодо порядку відображення у податковій звітності сум ПДВ, які включаються до складу податкового кредиту на підставі бухгалтерської довідки»

19. Індивідуальна податкова консультація ДФСУ від 06.06.2017 №470 «Про уточнення податкового зобов'язання з єдиного податку»

20. Лист Мінфіну України від 21.02.2017р. № 11130 «Щодо подання фінансової звітності разом з податковою декларацією з податку на прибуток підприємств»